

AHVENANMAA - FRISBEEGOLFSAARI

Frisbeegolfmatkailun kohderyhmät

Päivinen Joni

Opinnäytetyö
Restonomikoulutus
Restonomi (AMK)

2021

Restonomikoulutus
Restonomi (AMK)

Tekijä	Joni Päivinen	Vuosi	2021
Ohjaaja	Mervi Angeria		
Toimeksiantaja	DiscGolfPark		
Työn nimi	Ahvenanmaa – Frisbeegolfsaari. Frisbeegolfmatkailun kohderyhmät		
Sivu- ja liitesivumäärä	50 + 8		

Tämä opinnäytetyö on DiscGolfParkin toimeksiannon alaisuudessa tehty kartoit-
tus Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailun kohderyhmistä sekä matkailijaprofiileis-
ta.

Työn tehtävänä oli selvittää monivalintakyselyn, tilastojen, teorian tiedon ja haas-
tatteluiden pohjalta, millaisia Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailuun liittyvät koh-
deryhmät todellisuudessa ovat ja kuinka ne profiloituvat osaksi Ahvenanmaan
matkailua. Työn tavoitteena on luoda toimeksiantajalle kohderyhmistä laajempi
ja yksityiskohtaisempi kuva, mitä voidaan hyödyntää markkinoinnissa ja Ahve-
nanmaan frisbeegolfmatkailun kehittämisessä.

Opinnäytetyön tietoperusta muodostuu frisbeegolfin parissa työskentelevien
lajiorganisaatioiden tuottamasta tiedosta, tilastoista Ahvenanmaan matkailusta
sekä liikuntamatkailun teoriasta. Lisäksi tärkeässä roolissa ovat haastatteluilla
saatu tieto suoraan Ahvenanmaalta sekä kyselyllä tuotettu kartoitus, millä saa-
tiin tehtävän mukaisia vastauksia suoraan lajin harrastajilta.

Lopputuloksena työstä saatiin selkeä kuva siitä, kuinka motivoituneita fris-
beegolfin harrastajat ovat lajinsa suhteen. Liikunnan harrastaminen nähdään
matkan suunnitteluvaiheen päätöksentekoon liittyen ensisijaisena, ja muut mat-
kailupalvelut rakentuvat sen ympärille. Liikuntamatkailun tyyppejä tarkastele-
malla oli tuloksena vahva visio kohderyhmistä, ja mikä eri liikuntamatkailun
tyyppeihin profiloituneita matkailijoita motivoi matkustamaan Ahvenanmaalle.
Tulosten rooli Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailun kehittämisessä nähdään
merkittävänä osana palveluiden ja matkailuun liittyvien toimintoja. Kohderyh-
mien tuntemuksella voidaan frisbeegolfmatkailun markkinointia kehittää ja koh-
dentaa tehokkaammaksi. Näin ollen saavutetaan tieto, joka hyödyttää niin mat-
kailijaa kuin palveluntuottajaa.

Avainsanat: Frisbeegolf, Frisbeegolfmatkailu, Liikuntamatkailu,
Ahvenanmaa, Kohderyhmät.

Degree Programme in Hospitality
Management
Bachelor of Hospitality Management

Author	Joni Päivinen	Year	2021
Supervisor	Mervi Angeria		
Commissioned by	DiscGolfPark		
Subject of thesis	Åland – Disc golf island. Target groups of disc golf tourism		
Number of pages	50 + 8		

This thesis is a mapping of target groups and customer profiles of disc golf tourism in Åland, done under the commission of DiscGolfPark.

The main mission was to get a better view of what kind of target groups and customer profiles are part of disc golf tourism in Åland, by using multiple-choice inquiry, interviews, statistics, and already existing theory and research. The goal was to create more detailed picture of the target groups for the commissioner. This information is to be used in future marketing projects and in development of tourism infrastructure in Åland.

Information used in work is based on information provided by professional disc golf organization, statistics of current state of tourism in Åland and existing theory and research work of sports tourism. In addition, important part of the needed information is gained by interviewing tourism professionals in Åland and gaining answers straight from the potential customers using a multi-choice inquiry.

The result was a clear picture of how motivated disc golfers are in terms of their sport of choice. Playing disc golf is seen as the main motive for a holiday trip, and other services used during that time period are secondary. By taking a better view of types of sports tourists, the result is a strong vision of what are the main motives for disc golf tourists traveling to Åland. These results are in significant part of developing Ålands disc golf tourism in general. By researching target groups, it is possible to develop the services and marketing to be more beneficial for the provider of the services and also for the tourist.

Keywords: Disc golf, Disc golf tourism, Sports tourism, Åland, Target groups.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	FRISBEEGOLF.....	8
2.1	Frisbeegolf yleisesti	8
2.2	Frisbeegolfin lajijärjestöt	9
3	DISCGOLFPARK.....	11
3.1	DiscGolfPark Tavaramerkkinä	11
3.2	DiscGolfPark tavoite ja arvot.....	11
3.3	Ahvenanmaa – Frisbeegolfsaari -projekti.....	12
4	AHVENANMAA.....	15
4.1	Matkailu Ahvenanmaalla.....	15
4.2	Ahvenanmaan matkailu tilastoissa.....	15
5	LIIKUNTAMATKAILU.....	17
5.1	Liikuntamatkailu yleisesti	17
5.2	Liikuntamatkailun suosio.....	19
5.2.1	Liikuntamatkailun trendikkyys ja vapaa-ajan liikunta	20
5.2.2	Liikuntamatkailun nykytila Suomessa.....	23
5.3	Frisbeegolfin rooli liikuntamatkailussa.....	24
6	TYÖN TOTEUTUS	27
6.1	Gallupkysely työn pääroolissa	27
6.2	Kyselyä tukevat menetelmät.....	28
7	TULOSTEN ANALYSOINTI.....	30
7.1	Toimintaympäristö SWOT-analyysillä kuvattuna.....	30
7.2	Kesä 2021 Ahvenanmaalla	33
7.3	Kyselyn tulokset.....	34
7.3.1	Kyselyn perustiedot.....	34
7.3.2	Vastaajien lähtökohdat kyselyyn	34
7.3.3	Aiemmin Ahvenanmaalle matkustaneet	37
7.3.4	Potentiaaliset matkailijat.....	40
7.4	Tulosten koonti	44

8 POHDINTA.....	49
LÄHTEET.....	51
LIITTEET	54

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö *Ahvenanmaa – Frisbeegolfsaari. Frisbeegolfmatkailun kohderyhmät*, on DiscGolfParkin toimeksiannon alaisuudessa tehty kartoit- tus DiscGolfParkin vuonna 2020 lanseeraaman Ahvenanmaa – Frisbeegolfsaari -projektin todellisista kohderyhmistä osana Ahvenanmaan kesämatkai- lua. Projektissa Ahvenanmaa – Frisbeegolfsaari, DiscGolfPark rakennuttaa Ah- venanmaalle 16 uutta frisbeegolfrataa. Kesän 2021 alussa näistä 12 ovat val- miita ja pelikunnossa.

Yhteistyössä DiscGolfParkin sekä Ahvenanmaalla toimivien matkailualan kehittä- misestä vastaavien toimijoiden kanssa, haluamme kartoittaa Ahvenanmaa - Frisbeegolfsaari -projektin onnistuneisuutta niin matkailijamäärissä, kuin markkinoinnissa. Opinnäytetyön osalta, projektin onnistuneisuuden mittaus rajautuu alueen frisbeegolfmatkailulle olennaisten kohderyhmien selvittämiseen sekä kuinka nämä kohderyhmät profiloituvat osaksi eri liikuntamatkailulle omi- naisia tyyppejä.

Opinnäytteen tehtävä on selvittää Ahvenanmaalle kesällä 2021 matkustaneiden frisbeegolfmatkailijoiden todellinen konkretisoituminen osana Ahvenanmaan liikuntamatkailijoiden asiakasryhmää. Tällä tarkoitetaan käytännössä matkaili- joiden tyyppejä, joilla voidaan määrittää matkailijan matkustusmotiivi, matkaseu- ra, eli ryhmän profiili sekä matkustus- ja elämäntyyli (Hinch & Higham 2004, 36).

Tavoitteena oli, että opinnäytteen lopputulos olisi kattava kokonaiskuva Ahve- nanmaalle frisbeegolfia harrastamaan matkustaneiden konkretisoitumisesta ja profiloitumisesta osana Ahvenanmaan matkailun asiakasryhmiä. Tavoitteena on, että tunnemme kohderyhmään kuuluvan matkailijan ja tiedostamme hänen tarpeensa matkailijana ja tunnistamme hänet osana markkinoinnin kohderyh- miä.

Tavoitteen saavuttamisen myötä toimeksiantajalle kertyy kattava kokonaiskuva Ahvenanmaa – Frisbeegolfsaari -projektin onnistuneisuudesta sekä siitä millaisia matkailijoita Ahvenanmaalle todellisuudessa lajia harrastamaan matkustaa. Työn tavoitteen mukaisella saavutetulla tiedolla mitataan projektin onnistuneisuutta, tehostetaan ja kohdennetaan markkinointia sekä ennen kaikkea jatkokehitetään alueen matkailupalveluita toteutuneen asiakasprofiilin mukaiseksi.

2 FRISBEEGOLF

2.1 Frisbeegolf yleisesti

Frisbeegolf on perusajatukseltaan hyvin perinteisen golfin kaltainen liikuntamuoto. Pallon ja mailan sijaan pelivälineinä frisbeegolfissa toimivat eri muovilaatuiset ja painoiset frisbeekiekot. Pelin tavoitteena on saada oma frisbeekiekko pelattavan väylän koriin mahdollisimman pienellä heittomäärällä. Lajia harrastetaan yleensä yksin tai 2–4 hengen ryhmissä. (PDGA 2021.)

Frisbeegolfin harrastuspaikkana toimii frisbeegolfrata. Ratakohtaiset väylämäärät, mitat ja haastavuus saattavat vaihdella hyvinkin suuresti. Näin ollen frisbeegolf tarjoaa matalan kynnyksen liikuntamuodon katsomatta ikään tai sukupuoleen. (Spin18 2021.)

Frisbeegolfista elämyksellistä tekee perinteiseen golfiin verrattavissa oleva onnistuneisuuden tunne onnistuneen suoritukseen jälkeen sekä turhautuneisuuden tuoma halu kehittää itseään. Monia kiehtoo lajissa myös sen kilpailullinen puoli. Frisbeegolfin harrastamisesta helppoa tekee sen edullisuus, rentous sekä matala kynnyksen aloittamisen suhteen. (PDGA 2021.)

Lajilla riittää Suomessa runsaasti harrastajia. Suomen frisbeegolfliitto kertoo verkkosivuillaan, että yhteensä 263 000 suomalaista aikuista harrastaa frisbeegolfia vähintään kerran vuodessa. Viikoittain lajia harrastavia oli puolestaan noin 49 000 henkilöä. Tilastot ovat peräisin *Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskuksen* eli KIHU:n, *Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan* sekä *LIKES tutkimuskeskuksen* -tutkimusta. Tutkimus on toteutettu vuonna 2018. (Mäkinen 2018.)

2.2 Frisbeegolfin lajijärjestöt

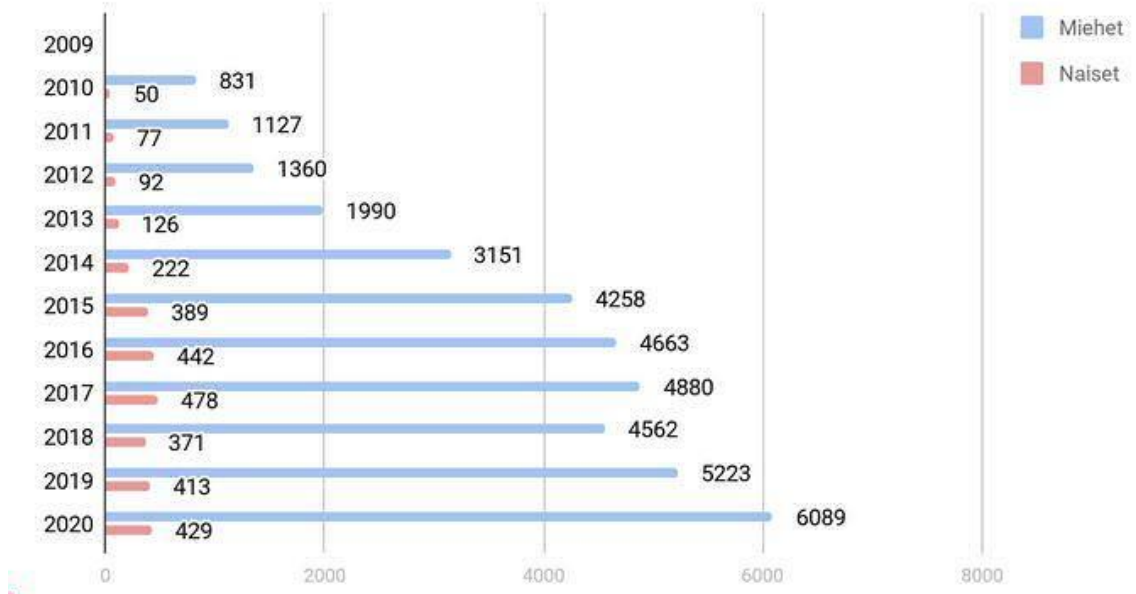
Lajin maailmanlaajuisena kattojärjestönä toimii Professional Disc Golf Association eli PDGA. PDGA vastaa maailmanlaajuisesti lajin kehittämiseen liittyvistä toimista, esimerkiksi omalla jäsenoiminnallaan sekä kilpailutoiminnallaan. PDGA myös hyväksyy viralliset frisbeegolfin pelivälineet mallikohtaisesti. PDGA ylläpitää reaaliaikaista listaa PDGA hyväksytyistä pelivälineistä omalla verkkosivustollaan. PDGA:lla on jäseniä maailman laajuisesti noin yli 120 000 henkilöä, jotka jakautuvat jopa 54 eri maahan. (PDGA 2021.)

PDGA vastaa lajin kattojärjestönä esimerkiksi lajin virallisista säännöistä sekä niiden päivittämisestä. Sääntöjen ja ohjeiden lisäksi PDGA tarjoaa jäsenilleen sekä yleisesti lajin harrastajille yleistietoa lajista, kilpailutoiminnasta sekä muista tapahtumista. PDGA:n kehittämät säännöt ja ohjeet ovat edellytys lajin modernin version esteettömyydelle ja suurelle suosiolle. (PDGA 2021.)

PDGA:n alaisuudessa toimii useita kansallisia järjestöjä, kuten esimerkiksi *Suomen Frisbeegolfliitto* eli SFL. Liiton alaisuudessa toimintaa puolestaan tapahtuu esimerkiksi kuntakohtaisessa seuratoiminnassa. Vuonna 2020 SFL:n alla toimivia seuroja oli yhteensä 170. Jäseniä SFL:n jäsenseuroilla on noin 7 000. (Frisbeegolfliitto 2021.)

Suomen frisbeegolfliitto määrittelee omaksi tehtäväkseen edistää frisbeegolfin suosiota harrastusmuotona, ja lisäksi kohottaa fyysistä kuntoa, terveyttä sekä urheiluhenkeä. Suomen frisbeegolfliiton tavoitteet näkyvät vahvasti liiton alaisen seurojen jäsenmäärien kasvussa (Kuvio 1). Lisäksi liitto näkee tärkeänä edistää lajin roolia kilpa- ja huippu-urheilun saralla. (Frisbeegolfliitto 2021.)

KUVIO 1. SFL:n jäsenseurojen jäsenmäärät v. 2009-2020

Kuvio 1. Suomen Frisbeegolfliiton jäsenseurojen jäsenmäärät v. 2009–2020 (Frisbeegolfliitto 2021)

Suomen frisbeegolfliiton arvot kulkevat käsi kädessä lajiin liittyvien arvojen kanssa. Arvoikseen liitto on määritellyt yhteisöllisyyden, yhdenvertaisuus ja vastuullisuus. Nämä arvot puolestaan ovat suoraan verrannollisia lajin yleiseen etikettiin, johon kuuluvat esimerkiksi yhdessä tekemisen kulttuuri taitotasoon katsomatta, lajin sääntöjä, pelitovereita sekä luontoa kunnioittaen. (Frisbeegolfliitto 2021.)

3 DISCGOLFPARK

3.1 DiscGolfPark Tavaramerkkinä

DiscGolfPark on Spin18 Oy omistama tavaramerkki, mikä rakentaa ja suunnittelee frisbeegolfratoja maailman laajuisesti. DiscGolfPark konsepti sai alkunsa vuonna 2006. Yrityksen palveluihin kuuluva muun muassa kattava kirjo osaavia ratasuunnittelijoita sekä työkaluja laadukkaan radan suunnitteluun. DiscGolfPark brändille ominaisia radalla näkyviä piirteitä ovat esimerkiksi DiscGolfPark tavaramerkin mukaiset ratakartat ja väyläopasteet, joiden graafinen ilme ja yleinen ulkonäkö on varmasti monelle lajia joskus kokeilleelle tuttu. (Spin18 2021.)

DiscGolfParkin toiminta-ajatus perustuu siihen, että rata ei ole vain nippu koreja metsässä, vaan tarkkaan suunniteltu kokonaisuus, joka on pelaajalle miellyttävä kokemus hänen taitotasonsa huomioiden, ja huomio myös muun alueella tapahtuvan toiminnan esimerkiksi turvallisuuden näkökulmasta. (Spin18 2021.)

3.2 DiscGolfPark tavoite ja arvot

DiscGolfPark on Spin18 Oy:n omin sanoin ratatuotteena suosituin kokonaisratkaisu maailmassa frisbeegolfin osalta. Kyse on siis lajin kannalta merkittävästä tuote- ja palvelukokonaisuudesta, johon kaikki organisaation sitoutuneet henkilöt panostavat intohimoisesti. Kokonaisuuden tavoitteena on, että frisbeegolfradan perustaja saa kaiken tarvittavan radan perustamiseen valitessaan DiscGolfParkin palvelut. (DiscGolfPark 2021a.)

DiscGolfParkin arvot kiteytyvät kolmeen ydinsanaan: luonnonmukaisuus, monipuolisuus ja edullisuus. Luonnonmukaisuudella tarkoitetaan ratasuunnitteluvaiheessa tehtyä kompromissia, millä tuotetaan pelikokemukseltaan miellyttävä ja haastava rata kaikille taitotasolle, edelleen luonto ja ympäristö vahvasti huomioiden koko prosessin ajan. (DiscGolfPark 2021a.)

Monipuolisuudella halutaan tuottaa ratakokonaisuus, joka on kaikille lajin harrastajille miellyttävä taitotasosta tai taustoista riippumatta. Tähän liittyvät monipuolisuus, mielenkiintoisuus ja turvallisuus radalla. (DiscGolfPark 2021a.)

Edullisuudessa puolestaan korostuvat radan perustamisen lopullinen hinta ja liikuntapaikasta saatava hyötyarvo. DiscGolfParkin omien sanojen mukaan kilpatason 18-väyläinen rata on kustannuksiltaan vain osa esimerkiksi tenniskentän rakennuttamiseen menevistä kustannuksista. Lisäksi frisbeegolfradalle mahtuu yhtäaikaisesti useita kymmeniä liikkujia. Harrastamisen edullisuus mukaan luettuna edullisiin perustamiskustannuksiin ovat tärkeässä osassa DiscGolfParkin toimintaa. (DiscGolfPark 2021a.)

3.3 Ahvenanmaa – Frisbeegolfsaari -projekti

12.5.2020 sivustolla Frisbeegolfradat.fi julkaistiin suomalaista frisbeegolfia multistava uutinen; DiscGolfPark on valittu Ahvenanmaan massiivisen rataprojektin toimittajaksi sekä suunnittelijaksi. Projektin määränpäänä olisi, että kaikki Ahvenanmaan 16 kuntaa saisivat oman frisbeegolfradan, mikä puolestaan toisi helpotusta koronapandemian turruttamaan Ahvenanmaan kesämatkailuun. (Frisbeegolfradat.fi 2020) Näin 16 radan kokonaisuus saaristossa lisäisi saaren vetovoimaa frisbeegolfaajien näkökulmasta sekä toisi alueelle entistä enemmän kesämatkailijoita.

Projektin vetäjänä toimii Ahvenanmaan yrittäjien puheenjohtaja Mats Adamczak. Adamczakin ensikosketus lajiin oli tullut edellisenä kesänä, jonka pohjalta syntyi idea lajin tuomisesta osaksi Ahvenanmaalaista kesämatkailua. Adamczak oli varsin tietoinen lajin suuresta suosion kasvusta sekä siitä millaisia ratoja alue kaipasi. (Frisbeegolfradat.fi 2020.)

31.5.2021 pidetyssä Teams -palaverissa Adamczak itse kertoo projektin taustoista ja kulusta. Videopalaverin aikaan projektin radoista 12 oli valmistunut pelikuntoon. Vaikka kaikki 16 rataa eivät vielä olleetkaan pelikunnossa, olivat jo valmistuneet radat saaneet runsaasti suosiota.

Tilastointi pelatuista frisbeegolfkierroksista kaikilla jo valmistuneilla radoilla heinäkuusta 2020 eteenpäin oli noin 60 000. Arvioitu päivittäisten kierrosten määrä oli noin 400 kierrosta päivässä. Ratojen reaaliaikaista käyttöastetta puolestaan pystyy seuraamaan discgolfpark.ax sivuston välityksellä. Sivuston tarkoituksena on lisätä esteettömyyttä ja tuoda pelaajille reaaliaikaista tietoa, millä radalla on ruuhkaa ja missä puolestaan vapaata. (Adamczak 2021a.)

Vielä alkukesästä 2021, rataprojektin saama huomio ja näkyvyys pohjautui pääasiassa frisbeegolfuutissivustojen luomaan nostatukseen. Adamczak kertoi palaverissamme frisbeegolfradat.fi uutisen olleen vuoden 2020 toiseksi luetuin frisbeegolfartikkeli. (Adamczak 2021a.)

Lisää tuulta purjeisiin toi puolestaan frisbeegolfin ammattilaispelaaja Seppo Pajun vierailu Ahvenanmaalla. Paju vieraili Ahvenanmaalla loppukeväästä 2021 ja kuvasi matkaltaan videoblogia omalle YouTube-kanavalleen. Video oli toteutettu kaupallisessa yhteistyössä Visit Ålandin kanssa. (Paju 2021.)

Myöhemmin saman kesän aikana Ahvenanmaalla vieraili myös erityisen suuresti nuorten keskuudessa suosittu frisbeegolfin ammattilaispelaaja Väinö Mäkelä, joka puolestaan julkaisi videoblogin aiheesta YouTube-kanavalleen 12.7.2021. Mäkelä vieraili videollaan Kastelholmin 9 väyläisellä radalla, samalla rataa arvioiden. Videollaan Mäkelä kertoikin radan olevan helpommasta päästä, luoden näin mukavan vaikei kuitenkään haastavan pelikokemuksen (Mäkelä 2021).

Sosiaalisen median näkyvyys onkin projektille äärimmäisen arvokasta. Pajulla seuraajia YouTuben puolelta löytyy noin 28 300 sekä Instagramista noin 36 900. Mäkelän vastaavat luvut ovat YouTubessa noin 38 700 sekä Instagramissa noin 31 600. Adamczak näkee itsekkin ammattilaispelaajien tuoman näkyvyyden todella merkittävänä osana rataprojektin markkinointia (Adamczak 2021a).

Mitä rataprojektin merkitykseen Ahvenanmaan matkailun osalta tulee, kertoo Adamczak esimerkiksi projektin merkityksestä paikalliseen matkailuelinkeinoon. Ratojen ollessa sijainniltaan eripuolilla Ahvenanmaan saaristoa, luo tämä matkailijalle tarpeen vieraila Ahvenanmaalla vähintäänkin yli yhden yön, mikäli matkailija tahtoo kiertää mahdollisimman monta tai kaikki alueen radat. Matkailuelinkeinon kasvattaminen frisbeegolfin parissa loisi myös uusia työpaikkoja, kuten esimerkiksi mahdollinen Adamczakin väläyttämä idea frisbeegolfoppaasta. (Adamczak 2021a.)

Adamczak kertoo myös, että kiinnostusta rataprojektiin on osoitettu myös Itämeren toiselta puolelta Ruotsista, joskin korona on estänyt ruotsalaisten matkailijoiden saapumisen Ahvenanmaalle. Ennako-odotuksena on siis merkittävä kesä suomalaisten matkailijoiden osalta. (Adamczak 2021a.)

4 AHVENANMAA

4.1 Matkailu Ahvenanmaalla

Ahvenanmaa on Lounaisessa Suomessa sijaitseva ruotsinkielinen maakunta. Ahvenanmaa muodostuu yhdestä pääsaaresta, eli niin sanotusta manner-Ahvenanmaasta sekä pääsaaren itäpuolella olevasta saaristosta. Maantieteellisen sijaintinsa ja ruotsinkielisen kulttuurinsa ansiosta Ahvenanmaa on suosittu matkakohde pääasiassa suomalaisille ja ruotsalaisille. (Åland Guide 2021.) Ahvenanmaalla asuu noin 30 000 asukasta. Saaren tärkeimpiin elinkeinoihin matkailun ohessa kuuluvat esimerkiksi merenkulku, kaupanala, elintarviketuotanto sekä viljely. (Visit Åland 2021.)

Ahvenanmaa on elämyksellinen ja monipuolinen matkakohde. Saaren luonto ja sijainti Itämeren rannalla mahdollistavat pyörä- ja patikointiretkien järjestämisen alueen luonnossa. Myös lukuisat uimapaikat ja rannikkomaisema ovat osa alueen matkailua. (Åland Guide 2021.)

Sijaintinsa vuoksi Ahvenanmaalle on luotu kattava lauttaliikenne verkosto, joka helpottaa niin matkailijoiden kuin paikallistenkin liikkumista saaristossa. Saaren liikuntamatkailu kattaukseen puolestaan kuuluvat esimerkiksi trendilajit, kuten padel ja frisbeegolf sekä perinteinen golf ja melonta. Saaren aktiviteettikattaus on itsessään monipuolinen ja kattava, mikä edesauttaa Ahvenanmaan brändiä monipuolisena kesämatkakohteena. (Åland Guide 2021.)

4.2 Ahvenanmaan matkailu tilastoissa

Ahvenanmaan matkailun nykytila suomalaisen matkailun näkökulmasta on muihin maakuntiin verrattuna heikko. Alkuvuodesta 2021 Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi raportin ”Kotimaanmatkailun nykytila ja potentiaali – Selvitys kohderyhmistä ja kehittämistoimista”. Raportin analyysi perustuu 1000 suomalaiselle tehtyyn kyselyyn, tilastoihin sekä asiantuntijalausuntoihin. (Honkanen, Sammalakangas & Satokangas 2021.)

Työ- ja elinkeinoministeriön raportin mukaan vuonna 2019 Ahvenanmaalla oli Suomen maakuntien vertailussa toiseksi pienin yöpymisien määrä. 183 016 yöpymistä, jättäen varjoonsa ainoastaan Keski-Pohjanmaan. Raportin mukaan tulee kuitenkin huomioida, että rekisteröimättömien yöpymisten määrä tästä on 12 451, joka puolestaan on laskettu kotimaisen ja ulkomaisen kysynnän pohjalta aiempiin tilastoihin viitaten. (Honkanen ym. 2021, 19.)

Vuonna 2020 koronapandemia vaikutti huomattavasti niin globaalin kuin kotimaisenkin matkailun matkustusmääriin. Toimintaympäristön muutosten vuoksi arvioitiinkin kotimaanmatkailun ottavan suurempaa roolia, ulkomaanmatkailun huomattavasti vaikeutuessa. Työ- ja elinkeinoministeriön raporttiin pohjautuvassa YLE:n uutisartikkelissa ilmoitetaan vuonna 2020 Ahvenanmaalla vierailleen noin 66 000 matkailijaa (Sandel 2021).

5 LIIKUNTAMATKAILU

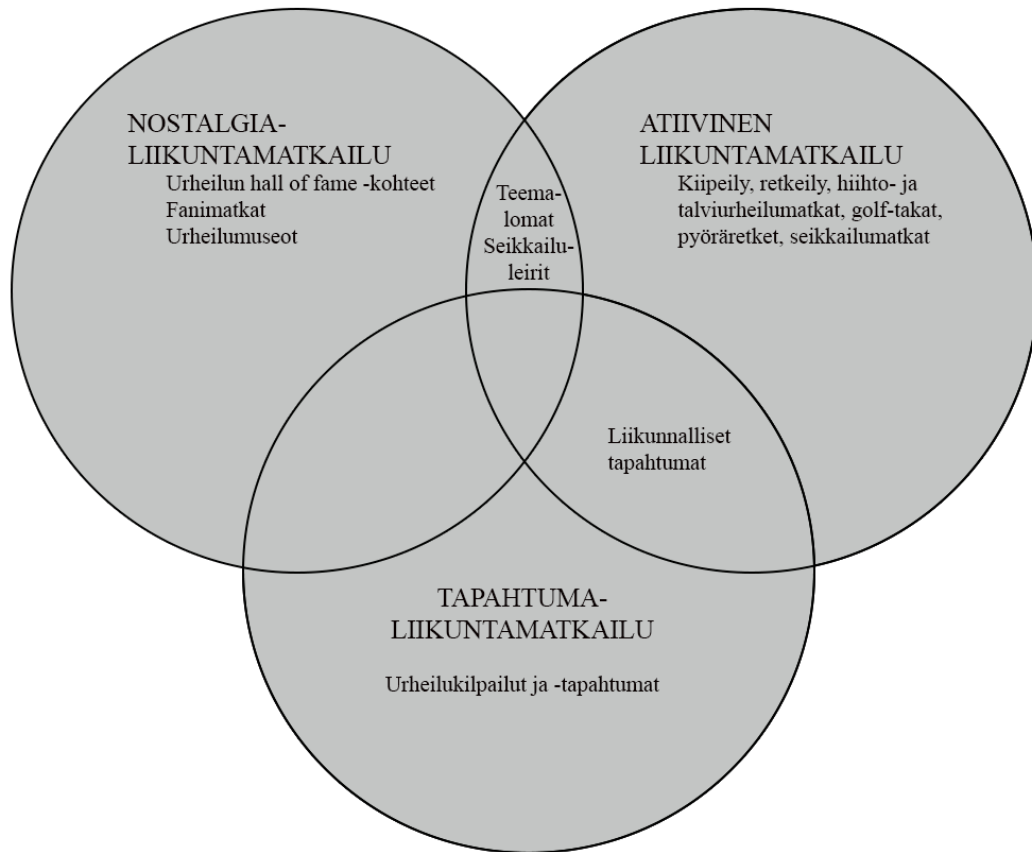
5.1 Liikuntamatkailu yleisesti

Liikuntamatkailulla voidaan yleisesti tarkoittaa matkailumuotoa, missä liikunta tai urheilu on selkeästi matkailupalvelun keskiössä. Esimerkkejä liikuntamatkailusta ovat matkailumuodot, missä matkailija on aktiivisesti osana liikunnan harrastamisesta, vierailut urheiluun tai liikuntaan liittyvissä matkakohteissa tai seurataan liikuntaa tai urheilua katsojan roolista. (Gibson 2006, 2.)

Liikuntamatkailusta tai urheiluturismista on tullut merkittävä osa matkanjärjestäjien palvelutuotetarjontaa ympäri maailmaa. Näistä merkittävimpänä kenties urheilutapahtumamatkailu, mikä pitää sisällään matkat erilaisiin kilpailuihin, kuten jalkapallo- ja jääkiekkoturnauksiin sekä olympialaisiin. (Ritchie & Adair 2004.) Yleisiä ovat myös toiminnallistavat liikuntamatkailupalvelut, kuten golf- ja ratsastusmatkat (Standeven & De Knop 1999).

Liikuntamatkailua tarkastellaan yleensä joko elinkeinon, tai toiminnan näkökulmasta. Elinkeinojen näkökulmalla tarkoitetaan tässä yhteydessä liikuntaan ja urheiluun liittyviä aktiviteettejä, kohteita ja suorituspaikkoja. Elinkeinojen näkökulmaan liittyvät vahvasti myös liikuntamatkailupalveluiden saatavuus ja tarjonta. (Delpy-Neirotti 2003, 13.) Toiminnallisella näkökulmalla tarkastellaan syitä ja motiiveja liittämään liikunta osaksi matkailijan matkailukokemusta (Vehmas 2010, 40).

Näkökulmien lisäksi liikuntamatkailu voidaan jakaa kolmeen päämuotoon. (Kuvio 2.) Liikuntamatkailu jaetaan aktiiviseen liikuntamatkailuun, jossa matkailija itse on mukana liikuntasuorituksessa. Tapahtumaliikuntamatkailuun, jossa matkailijan päämatkustusmotiivi on lähteä seuraamaan tai osallistumaan itse urheilukilpailuun, tai liikuntatapahtumaan. Sekä lisäksi nostalgia liikuntamatkailu, jonka painopiste on urheilun kannalta merkittäviin kohteisiin tutustuminen, esimerkiksi urheilumuseot tai hall of fame –kohteet. (Gibson 2001.) Liikuntamatkailun päämuodot ovat keino profiloida matkailijat osaksi laajempia osa-alueita liikuntamatkailusta, vaikka eivät välttämättä tarjoakaan tarkkaa tietoa matkailijan toiveista ja tarpeista.

Kuvio 2. Liikuntamatkailun muodot. (Vehmas 2010, 42 mukailen Ritchietä 2005, 160)

Liikuntamatkailijoiden tarkempaa profiloitumista osana matkailun massavirtaa, voidaan tarkastella tutustumalla liikuntamatkailijoiden tyypeihin. (Taulukko 1.) Liikuntamatkailijoiden tyyppien määrittämiseen olennainen tieto liikunnan harrastamisen motiivi matkailijana. Tähän tietoon liittyy esimerkiksi, kuinka usein ja sitoutuneesti matkailija käy liikuntamatkoilla tai käyttää liikuntamatkailu palveluita. Lisäksi olennaista on liikuntaa harrastavan ryhmän profiili, elämäntyyli sekä yleiset matkailutottumukset. (Weed & Bull 2004, 77.)

Taulukko 1. Liikuntamatkailijoiden tyypit (Vehmas 2010, 65 mukailen Weed & Bull 2004, 77)

	Yksittäinen liikuntamatkailija	Satunnainen liikuntamatkailija	Ajoittainen liikuntamatkailija	Säännöllinen liikuntamatkailija	Sitoutunut liikuntamatkailija	Fanaattinen liikuntamatkailija
Tiivistelmä piirteistä	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Liikunnan merkitys matkalle lähdön päätöksen tekoon	Sattumanvaraista	Ei tärkeä	Voi olla vaikuttava tekijä	Tärkeä	Erittäin tärkeä	Oleellinen
Liikuntaan osallistumiseen vaikuttavat tekijät	Hauskanpito tai velvollisuus muita kohtaan	Jos sopii mukavalla tavalla tilanteeseen	Tervetullut lisä matkakokemuksen	Merkittävä osa matkakokemusta	Keskeistä osa matkakokemusta	Usein ainoa syy lähteä matkalle
Osallistumatta jättämiseen vaikuttavat tekijät	Preferoi ei-liikunnallista rentoutumista	Helposti suositeltavissa tai karttava. Liikunta ei oleellista elämäntilanteessa	Useita muitakin sitoutumisen kohteita	Taloudelliset tai ajankäytölliset rajoitteet	Vain ennalta-arvaamattomat tai merkittävät rajoitteet	Vamma, sairaus tai niiden pelko
Tyypillisen ryhmän profiili	Perheet	Perheet ja ystäväpiirit	Usein ystäväpiirit tai työhön liittyvät ryhmät	Ryhmät ja yksilölliset matkailijat	Monenlaiset samoista asioista pitävät matkailijaryhmät	Ammattilaisurheilijat
Elämäntyyli	Liikunta/urheilu merkitykseltään	Liikunta/urheilu ei ole oleellista. Pidetty, mutta ei priorisoitu	Liikunta/urheilu on tärkeää, muttei oleellista asia elämässä	Liikunta/urheilu on tärkeää	Liikunta/urheilu on elämää määrittävä tekijä	Liikunta/urheilu on ammatillisesti merkittävää
Liikuntaan ja urheiluun kuluttaminen	Vähäistä	Vähäistä, mutta satunnaista	Ajoittain runsasta	Huomattavaa	Erittäin runsasta ja jatkuvaa	Erittäin merkittävää. Ulkopuolista rahoitusta

5.2 Liikuntamatkailun suosio

Liikuntamatkailun suosio liittyy suoraan modernin yhteiskunnan vapaa-ajan viettotapojen suosioon. Matkailun ohessa liikunnan harrastaminen ja urheiluun liittyvä toiminta lienee yksi suosituimpia vapaa-ajanviettotapoja, mikä puolestaan tukee liikuntamatkailun tuotteellista kehitystä. (Vehmas 2010, 14.)

Myös jatkuvasti kasvava tarve ekologisille ja ympäristöystävällisille matkailupalveluille, lisäävät puhtaan luonnon parissa liikkumisen suosiota. Verrattuna muihin matkailun osa-alueisiin liikunnan ja urheilun ympäristövaikutuksia pidetäänkin vähäisinä, joskin tällöinkin on huomioitava erilaisten lajien vaikutukset ja kuormitus luonnolle. (Vehmas 2010, 73.) Useassa kotimaisessa keskustelussa liikunta- ja luontomatkailetuodaankin esille osana samaa aihepiiriä. Tämä on havaittavissa esimerkiksi Visit Finlandin markkinoinnissa.

Liikuntamatkailun suosioon liittyvät palvelun laatuun ja esteettömyyteen liittyvät tekijät. Mikäli liikuntamatkailupalvelu on laadukas ja se markkinoidaan sellaisenaan, on todennäköisempää, että matkailija, jonka matkan päätarkoitus ei ollut liikunnan harrastaminen käyttää myös liikuntamatkailupalveluja. Tällöin kyseessä on yleensä toiminnallinen liikuntamatkailupalvelu, kuten ensikosketus uuteen lajiin tai seikkailupuisto. (Weed & Bull 2004, 21.)

5.2.1 Liikuntamatkailun trendikkyys ja vapaa-ajan liikunta

Trendillä voidaan tarkoittaa jonkin toiminnan tai asian suosioon liittyvää pitkäaikaista kehityssuuntaa. Kehityssuuntana trendit ohjaavat erilaisten massojen päätöksentekoon liittyviä toimintoja pidemmällä aikavälillä. Näin ollen trendit ovat merkittävässä roolissa toimialojen kehityksessä, ja palveluiden muotoutumisessa ja kehittämisessä. (Rubin 2021.)

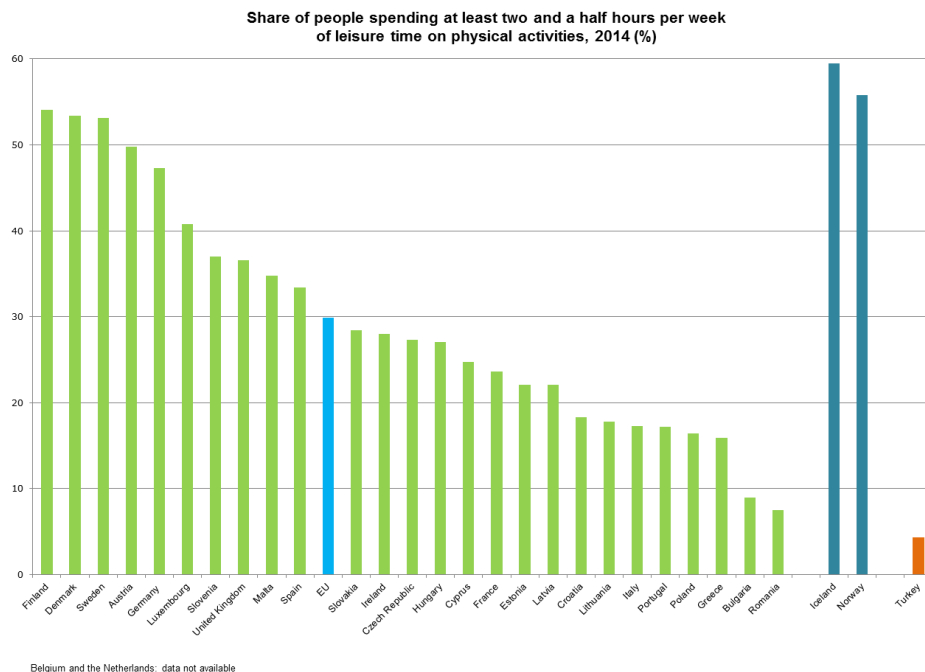
Kun puhutaan liikuntamatkailusta trendinä, voidaan puhua myös ympäristötietoisuuden trendistä. Liikuntamatkailun hiilijalanjälki voi lajista riippuen olla huomattavasti muita matkustusmuotoja pienempi, etenkin jos matkailu tapahtuu kotimaassa. Huomioitava on kuitenkin myös liikuntakulttuurin väistämättömät vaikutukset ympäristöön. (Vehmas 2001, 8.)

Liikuntamatkailun ympäristöä kuormittavat tekijät juontavat juurensa liikunnan harrastamiseen liittyvään trendien vaihteluun. Trendilajien vaihtuessa nopeaan tahtiin, kasvaa ja laskee tiettyjen lajien suosio. Tämä puolestaan edellyttää vanhojen liikuntapaikkojen purkua ja uusien rakentamista, joka jo itsessään on ympäristöä kuormittava tekijä ylläpitoon vaikuttavien tekijöiden ohessa. Liikuntamatkailun todellinen ekologisuus onkin hyvin pohdinnan varaista riippuen liiketoimintamallista. (Vehmas 2010, 50.)

Liikuntamatkailun ekologisuus lieneekin hyvin riippuvainen omasta toimintaympäristöstään sekä kuinka palvelutuote on kaupallistettu. Suomen matkailustrategiassa arvioidaan ilmasto- ja ympäristötietoisuuden olevan suuressa roolissa kotimaanmatkailun kehityksessä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2019, 28.)

Liikuntamatkailun trendikkyys on suoraan kytköksissä liikunnan harrastamiseen sekä hyvinvointiin liittyviin tekijöihin. Ihmisten vapaa-ajanvietto tapoihin liittyvät esimerkiksi työn kuormitus; niin työpäivän pituudeltaan kuin laadultaankin, elämäntavat sekä ikääntyminen. Näin ollen terveyteen ja hyvinvointiin liitettävät trendit ovat vahvasti yhteydessä yhteiskunnan sen hetkisiin työtottumuksiin sekä elämäntapoihin. Näin ollen myös liikuntamatkailutottumukset suuntautuvat omasta terveydestä ja fyysisestä kunnosta huolehtimiseen. (Matkailun edistämiskeskus 2005, 3–5.)

Eurostatin tilastoinnin mukaan vähintään 2,5 tuntia viikossa liikuntaa harrastaneiden määrä oli Euroopan Unionin alueella korkein Suomessa 54,1 % osuudella, jättäen varjoonsa niukasti Tanskan 53,4 % ja Ruotsin 53,1 %. (Kuvio 6.) Unionin ulkopuolisista maista Euroopassa suurempaan lukuun väestön kokoon nähden yltivät ainoastaan Islanti ja Norja. Tutkimuksessa käytetty 2,5 tuntia pohjautuu Maailman terveysjärjestö WHO:n suositukseen viikoittaisen liikunnan suosituksen vähimmäismäärästä yli 18 vuotta täyttäneillä. (Eurostat 2017.)

Kuvio 3. 18 vuotta täyttäneiden viikoittaisen liikunnan harrastamisen osuus Euroopan Unionin jäsenmaissa. (Eurostat 2017)

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tilastoinnin mukaan vapaa-ajan liikunnan harrastamattomuus on 20–64-vuotiailla vuosittaisesta vaihtelusta huolimatta jatkanut laskussa. Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien määrän oli Suomessa vuonna 2018 keskiarvallisesti noin 21 %. (Findikaattori 2018.) Liikunnan harrastamattomuuden ollessa laskussa ja näin ollen liikunnan harrastamisen määrän ollessa kasvussa yhtäjaksoisesti pitkällä aikavälillä, voidaan tietyistä vapaa-ajan liikuntamuodoista puhua trendeinä.

Liikunnan harrastamisen määrä koronapandemian aikana on tilastojen mukaan hyvin vaihtelevaa. Siinä missä jo ennestään vähän liikkuvien motivaatio liikuntaan on vähentynyt ennestään, on monille paljon liikkuville pandemia tuonut lisää mahdollisuuksia ja motivaatiota liikunnan harrastamiselle (Kantomaa 2020, 7).

Työikäisillä vapaa-ajan liikunnan harrastamisen määrän lasku keskittyy pääasiassa koronapandemian alkuaikalle, jonka jälkeen vuonna 2020 keväällä ja kesällä oli havaittu tilastojen tasoittumista, eri ikäryhmien liikuntamäärien kasvussa. Muutoksia harrastamisen määrissä oli negatiivista sekä positiivista, ja eroavaisuudet olivat pääosin kytköksissä ikään, sukupuoleen ja koulutustaustaan. (Kantomaa 2020, 24–26.)

Väestöryhmänä urheilijoita tarkastellessa, olivat merkittävässä roolissa liikunnan harjoittamisessa erilaiset kokoontumisrajoitteet, mikä puolestaan johti monen liikuntapaikan sulkeutumiseen ja liikkumismahdollisuuksien vähenemiseen. Näin ollen liikuntapaikkojen vähäinen määrä tai liikuntavälineiden puute vaikutti suuresti esimerkiksi joukkuelajien harrastajien sekä kokemattomampien urheilijoiden keskuudessa. Näin ollen lajien ja harrastajien välille syntyi alueellisesti eriarvoisuutta. (Kantomaa 2020, 44–48.)

Koronapandemian edelleen jatkuessa ja urheilutoimintaan liittyvän toimintaympäristön muuttuessa, onkin urheiluun ja vapaa-ajan liikuntaan liittyvissä trendeissä varmasti tapahtumassa jakaumaa eri liikuntaa harrastavien ryhmien välillä. Liikunnan harrastamisen määrien muuttuessa eri ikä-, sukupuoli- ja liikuntatottumuksista tulevilla, muuttuvat varmasti myös harrastajien laji- ja harjoittelutottumukset.

5.2.2 Liikuntamatkailun nykytila Suomessa

Suomessa liikuntamatkailussa nähdään suurta potentiaalia. Urheilu- ja liikuntamatkailun kehittäminen on kirjattu osaksi Suomen matkailustrategiaa, ja erityisesti kotimaisen liikuntamatkailun tunnettavuutta halutaan lisätä. Matkailustrategian mukaan jo olemassa oleva yhteistyö hiihtokeskusten, urheiluopistojen, lajiliittojen sekä matkailuorganisaatioiden välillä nähdään merkittävässä roolissa niin nykyhetkessä, kuin tulevaisuudessakin. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2019, 40–43.)

Suomen matkailustrategiassa korostetaan kohderyhmien merkitystä matkailussa. Tämänhetkisenä ongelmana nähdään, että kohderyhmiä ei ole määritetty kotimaan matkailun osalta. Kotimaanmatkailun osalta kohderyhmien selvittäminen nähdäänkin merkittävänä osana strategiaa, joka edesauttaa kaikkia kotimaisen matkailun osa-alueita. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2019, 27–29.)

Kohderyhmien määrittämisen puutoksen vuoksi, kotimaisen liikuntamatkailun tulevaisuus jääkin avoimeksi. Uusien liikuntamatkailupalveluiden kehittämien ja niiden markkinoinnin kohdentaminen oikeille kohderyhmille vaikuttanee tulevaisuudessa liikuntamatkailun suosioon kotimaanmatkailun osalta. Visit Finlandin markkinoinnissa liikuntamatkailu kulkee käsi kädessä luontomatkailun kanssa. Luonnossa harrastettavat lajit, kuten esimerkiksi hiihto, pyöräily, melonta, juoksu ja patikointi tuodaan markkinoinnissa vahvasti esille (Visit Finland 2021).

Liikunnan harrastamisen mahdollisuus matkailun ohessa halutaankin tuoda vahvasti esille palveluiden ja liikuntapaikkojen laadussa. Ammattilaistason liikuntakeskukset sekä laskettelukeskukset nähdään kansallispuistojen ohessa merkittävinä kohteina liikuntamatkailun markkinoinnissa. (Visit Finland 2021.)

Liikuntamatkailun todellista suosiota kotimaanmatkailun osalta lieneekin tilastojen sekoittumisen vapaa-ajan liikunnan harrastamisen kanssa, mahdotonta selvittää. Nykytilan osalta onkin tärkeää, että liikuntamatkailun potentiaali niin ulkomaan- kuin kotimaanmatkailun osalta tiedostetaan ja sitä hyödynnetään tulevaisuudessa matkailun toimialana kehittämisessä.

5.3 Frisbeegolfin rooli liikuntamatkailussa

Frisbeegolfin rooli kotimaisessa liikuntamatkailussa nähdään muiden trendikäiden lajien tapaan enemmän tulevaisuuden potentiaalina, mitä ei ole vielä valjastettu kunnolla osaksi suomalaista matkailua.

Frisbeegolfin trendikkyys voidaan jakaa kahteen näkökulmaan: kilpailullinen näkökulma ja rennon harrastamisen näkökulma. Rennon harrastamisen näkökulma keskittyy enemmän lajin aloittamisen ja harrastamisen matalaan kynnykseen sekä lajin äärellä vietettyyn aikaan osana irtiotta arjesta. Kilpailullinen näkökulma puolestaan keskittyy lajin suosion kasvuun ammattilaisurheilussa sekä kilpailutoiminnassa yleisesti. (Laitinen 2017, 15.)

Frisbeegolfin suosion kasvu on jo vuosia ollut kovaa. Harrastajamäärien kasvua voidaan tarkastella esimerkiksi ratojen käyttöasteita tai frisbeegolfseurojen jäsenmääriä tutkimalla (Kuvio 1.) Julkaisussa *Frisbeegolfin liiketoimintapotentiaali Keski-Suomessa* tehdyssä tutkimuksessa lajin harrastamisen suurimmiksi motiiveiksi oli mainittu halu rentoutua, viettää aikaa ystävien kanssa ja luonnossa, terveys ja liikunnan harrastaminen sekä yhteisöllisyys ja kilpailutoiminta. (Laitinen 2017, 22–26.)

Siinä missä matkustaminen toiselle paikkakunnalle koetaan ongelmattomaksi, nähtiin lisääntyvä rahan käytön tarve lajin harrastamisessa ongelmana (Laitinen 2017, 22–26.) Tähän liittynevätkin ratojen erilaisuus, niiden ylläpitoon liittyvät resurssit sekä mahdollinen maksullisuus.

Yritystoiminnan osalta lajin valjastamisessa osaksi liiketoimintaa nähdään järkevämmäksi aloitteiden tulemisen lajin parissa vakituisesti toimivilta yrityksiltä tai toimijoilta, kuten kiekkovalmistajilta. (Laitinen 2017, 33.) Valtaosa Suomen frisbeegolfradoista onkin jäsenseurojen ylläpitämiä.

Tulevaisuudessa tärkeässä roolissa lajin valjastamisessa osaksi kotimaista liikuntamatkailua, on ylläpidon ja laadukkaan pelikokemuksen tuottamisen aktiivisena liikuntamatkailupalveluna lisäksi tärkeää keskittyä lajin rooliin osana tapahtumakeskeistä liikuntamatkailua.

Erinomaisena esimerkkinä lajin potentiaalista tapahtumien parissa on vuotuinen European Open -turnaus, joka on yksi frisbeegolfin arvostetuimpia turnauksia. Turnaus pelataan Suomessa Nokialla, ja siihen ottavat osaa niin lajin huiput ympäri maailmaa, kuin myös amatöörit omassa sarjassaan. Vuoden 2019 European Openissa oli tapahtumaa seuraamassa kisaviikon aikana yli 13 000 katsojaa. (Disc Golf European Open 2021.)

Vastaavia tapahtumia järjestetään Yhdysvalloissa ja Etelä-Euroopan maissa ympäri vuoden, ja antaakin näin hyvää osviittaa lajin kasvupotentiaalista osana tapahtumakeskeistä liikuntamatkailua. Frisbeegolfratoja löytyy Suomessa lähes joka kunnasta ja määrä vain kasvaa lajin suosion kasvaessa. Ainoastaan lajin tuominen merkittäväksi osaksi liikuntamatkailua jäänee tulevaisuuden haasteeksi.

Hyvänä ulkomaan esimerkkinä frisbeegolfin valjastamisesta osaksi alueellista matkailua löytyy Espanjassa Fuengirolan yhteydessä sijaitsevasta DiscGolfPark Mijasista. Kuten tämänhetkinen projekti Ahvenanmaalla, on myös Mijasista rata toteutettu yhteistyössä DiscGolfParkin kanssa.

Vuonna 2016 perustettu DiscGolfPark Mijas on maksullinen 18-väyläinen rata, minkä yhteydessä toimii virvokkeita myyvä kahvio sekä harrastusvälineiden myyntiin ja vuokraukseen keskittyvä pro-shop. (DiscGolfPark 2021b.) Vuonna 2020 valmistui alueelle myös Prodigy Discin kanssa yhteistyössä toteutettu Blue course, joka toi samalle alueelle 18 väylää lisää. (DiscGolfPark Mijas 2020.)

Matkailupalveluna Mijasista ratakonsepti on hyvin samanlainen Ahvenanmaan projektin kanssa. DiscGolfPark Mijasista perustaja Ville Kostin kertoo syinä radan Espanjaan perustamiselle olevan lajin tuominen Välimeren alueelle sekä lajin harrastamisen mahdollistaminen Euroopassa talviaikaan. (Kostin 2021.)

Mijasista toimintamallissa kohderyhmän hahmottaminen on ollut selvää alusta asti. Palvelusta halutaan luoda optimaalinen juuri frisbeegolfin harrastajille. Kohderyhmät konkretisoituvatkin käytännössä pohjoismaalaisiin frisbeegolfin harrastajiin, jotka talvehtivat pysyvästi alueella tai saapuvat lomalle. (Kostin 2021.)

Palvelukonseptia kehitetään aktiivisesti myös tapahtumamatkailun perspektiivistä. Alueella järjestetään vuosittain useita kansainvälisiä frisbeegolfturnauksia, mitkä mahdollistavat pohjoismaissa asuville talviaikaan ikään kuin varaslähdön tulevaan frisbeegolfkauteen, mikä painottuu Euroopassa kesäajalle. (Kostin 2021.)

DiscGolfPark Mijasin toimintamalli rakentuu uniikin toimintaympäristön ja laadukkaan palvelun ympärille. Talviaikaan Espanjan lämmin ilmasto toimii vetoimatekijänä frisbeegolfkohteen valinnassa. Myös Ahvenanmaalla on kaikki edellytykset kasvaa suosituksi kesäajan frisbeegolfkohteeksi omalla vetovoimaisella toimintaympäristöllään, tuomalla jotain uutta suomalaiseen frisbeegolfratojen kirjoon.

6 TYÖN TOTEUTUS

Opinnäytteen merkittävimmissä roolissa ovat tutkimukselliset menetelmät. Tutkimuksellisessa kehittämistyössä avainroolissa ovat työkalut kuten haastattelut, kyselyt, benchmarkkaus ja osallistuva havainnointi (HUMAK 2021).

Näistä kyseisessä opinnäytetyössä tärkeimmässä roolissa ovat kysely sekä tukevana elementtinä haastattelu. Lisäksi opinnäytetyön tavoitteeseen pääseminen edellyttää tutustumista liikuntamatkailun teoriaan, frisbeegolfin lajiterminologiaan sekä Ahvenanmaan matkailun ymmärtämistä kokonaisuutena. Työssä hyödynnettiin kehittämismenetelmistä SWOT-analyysiä toimintaympäristön tehokkaaseen kartoittamiseen.

Menetelmien valinta työssä pohjautuu suoraan menetelmällisen tutkimuksen integroivaan strategiaan. Strategiassa haastatteluja voidaan käyttää määrällisen gallupkyselyn pohjana, minkä tukevaksi elementiksi voidaan puolestaan hyödyntää esimerkiksi kirjallisuutta ja tilastoja. (Seppänen-Järvelä, Åkerblad & Haapakoski 2019.) Työn osalta tämä tarkoitti käytännössä halutun tiedon kartoittamista haastatteleamalla toimeksiantajaa ja kysymysten laatiminen sen pohjalta toimintaympäristöstä löytyvää ennakkotietoa hyödyntäen.

6.1 Gallupkysely työn pääroolissa

Tutkimuksen pääroolissa toimi gallupkysely, jolla haastateltiin Ahvenanmaalle kuluneen kesän 2021 aikana matkustaneita, sekä frisbeegolfin harrastajia yleisesti. Kyselyssä tuotiin esille toimeksiantajan kannalta tärkeimmät tiedot matkailijan motiiveista ja matkustustottumuksista. (Liite 1.) Kysely teetettiin pääasiassa suomalaisille frisbeegolfin harrastajille. Kyselyllä tavoiteltiin määrällisesti selkeitä tuloksia Ahvenanmaalle matkustaneiden ja potentiaalisesti tulevaisuudessa matkustavien matkustustottumuksista ja motiiveista.

Näitä avainkysymyksiä hyödyntäen oli tarkoituksena luoda mahdollisimman tarkka kartoitus Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailijoiden matkustusmotiveista ja heidän tarpeistaan. (Liite 1.) Kysely toteutettiin kesäsesongin päätyttyä syksyllä 2021 mahdollisimman kattavan tuloksen saavuttamiseksi. Tuloksilla pyrittiin profiloimaan Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailijat eri liikuntamatkailijoiden tyyppeihin liikuntamatkailun teoriaa sekä haastatteluista saatua tietoa hyväksi käyttäen. Kyselyn toteutuksella saavutetaan ensisijaisesti mahdollisimman ajankohtainen tieto suoraan potentiaalisilta kohderyhmiltä, jonka tuloksia kyetään hyödyntämään työn tavoitteen saavuttamiseksi.

Kyselyä laadittaessa on huomioitu luotettavan tuloksen kannalta kyselylle ominaiset piirteet. Näihin kuuluvat esimerkiksi selkeä ja helposti tulkittava ulkoasu sekä luottamuksen herättäminen vastaajassa asiantuntevuudella kysymysten laadinnassa. Kysymykset laadittiin helposti tulkittaviksi vastaamisen helpottamiseksi, mikä edesauttaa halutun tuloksen saavuttamista. (Tietoarkisto 2021a.)

Kysely toteutettiin Google Forms -työkalulla, ja sen jakelukanavana hyödynnettiin Suomen suosituinta frisbeegolfforumia, eli Frisbeegolf Suomi Facebook ryhmää. Jakelussa on myös hyödynnetty muita laajoja verkostoja lajin harrastajien keskuudessa, kuten eri frisbeegolfseuroja.

6.2 Kyselyä tukevat menetelmät

Kyselyn tulosten analysoinnissa on hyödynnetty yleisiä kehittämismenetelmiä. Kehittämismenetelmänä SWOT-analyysi toimii tukevana elementtinä kyselyn tulosten analysointiin ja esittämiseen. Työn keskittyessä uuteen matkailupalveluun haastavassa ja muuttuvassa toimintaympäristössä, valikoitua SWOT-analyysin kautta tulosten esittäminen ja pohdinta tehokkaaksi vaihtoehdoksi työn toteutuksen kannalta. SWOT-analyysi laadittiin haastattelujen ja olemassa olevan tilastotiedon sekä tietoperustan pohjalta.

SWOT-analyysin käyttö työssä pohjautuu toimintaympäristön muutoksiin ja haasteisiin liittyviin tekijöihin. SWOT-analyysillä saadaan tehokkaasti kartoitettua toimintaa edesauttavia sekä kehittämistä hidastavia ja haittaavia tekijöitä. (Heikkala 2001, 164–167) SWOT-analyysin käytöllä osana opinnäytetyötä, saavutetaan kokonaisvaltainen ymmärrys toimintaympäristöstä. Ymmärrys Ahvenanmaan liikuntamatkailuun liittyvästä toimintaympäristöstä on työn toteutuksen kannalta tärkeässä roolissa, ja kuvastuu erityisesti kohderyhmien matkailutottumuksia vertaillessa.

Tutkimusmenetelmänä haastattelu toimii kyselyn lisäksi tärkeässä roolissa opinnäytteen onnistuneisuuden kannalta. Haastatteluilla on tarkoitus kerätä dataa Ahvenanmaan matkailualan toimijoilta, jota hyödynnetään tukemaan aiemmin saatua teoretietoa sekä hahmottamaan lopullisen kyselyllä tuotetun kartoituksen lopputulosta. Haastatteluilla saavutettu hyöty tuo tilastojen ja olemassa olevan tutkimusmateriaalin lisäksi lajin ja toimialan parissa työskentelevien asiantuntijoiden lausunnon osaksi työtä, mahdollisimman ajankohtaisella tiedolla.

Haastatteluiden käyttö työssä näkyy toimeksiantajan, DiscGolfParkin edustaja Juho Rantalaihon kanssa pidetyiden säännöllisten palavereiden muodossa sekä Ahvenanmaan yrittäjien puheenjohtaja Mats Adamczakin haastatteluissa. Adamczakin haastatteluissa tavoitteena oli kerätä mahdollisimman ajankohtaista tietoa Ahvenanmaan matkailun nykytilasta sekä luoda selkeämpi kuva projektin kehityksestä esimerkiksi tilastojen valossa.

7 TULOSTEN ANALYSOINTI

7.1 Toimintaympäristö SWOT-analyysillä kuvattuna

Google Forms -työkalulla laaditun kyselyn tulosten analysointia varten hyödynnetään opinnäytetyössä kehittämismenetelmistä SWOT-analyysiä. SWOT-analyysissä paneudutaan matkailutoiminnan olemassaoloon ja kehittymiseen liittyviin vahvuuksiin, heikkouksiin, mahdollisuuksiin ja uhkiin neliosaisessa taulukossa, eli nelikenttäanalyysissä.

Työn SWOT-analyysi on laadittu olemassa olevan ennakkotiedon ja tilastoinnin pohjalta. Tällä tarkoitetaan olennaista tietoa Ahvenanmaan matkailusta elinkeinona, ajankohtaista tilastointia, näkyvyyteen liittyviä tekijöitä sekä haastatteluilla saavutettua tietoa Ahvenanmaan matkailun nykytilasta. (Taulukko 2.)

Taulukko 2. SWOT-analyysi Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailusta

Frisbeegolfmatkailu Ahvenanmaalla SWOT-analyysi	
<p><u>Vahvuudet</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Brändi kesämatkailukohteena - Brändi toiminnallisena liikuntamatkakohteena - Osaaminen kesämatkailussa - Monikielisyys - Tehokas ennakkomarkkinointi - Kuin ulkomaan matkakohde kotimaassa 	<p><u>Heikkoudet</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Heikko tilastollinen menestys verrattuna muihin Suomen matkailun toimialueisiin - Kulkuyhteydet - Suosio verrattuna muihin kohteisiin
<p><u>Mahdollisuudet</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Frisbeegolfin trendikkyys - Mahdollinen kasvu kesämatkakohteena - Suosio frisbeegolfkohteena Pohjoismaissa - Kunnianhimoiset hankkeet matkailussa - Kilpailukyky - Sosiaalisen median näkyvyys - Kilpailut ja ammattilaistason urheilu - Palveluiden rakentuminen lajin ympärille - Potentiaali tapahtumaperäisessä liikuntamatkailussa 	<p><u>Uhat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Covid-19 pandemian ja muiden vastaavien ilmiöiden vaikutukset alueen matkailuun - Ruotsalaisten matkailijoiden saatavuus tulevaisuudessa - Ilmastonmuutos - Kilpailukyky ulkomaanmatkailun avautuessa - Uudet trendilajit

Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailun SWOT-analyysi on laadittu olemassa olevan ennakkotiedon perusteella Ahvenanmaan liikuntamatkailun toteuttamisen kannalta olennaisen toimintaympäristön kartoittamiseksi. Ahvenanmaan alueella elinkeinona matkailuun liittyvät vuosien kehitystyö sekä innovatiivisuus uusien palveluiden kehittämisessä.

Ahvenanmaan vahvuuksiin kuuluvat ehdottomasti olemassa oleva brändi kotimaisena kesämatkakohteena. Vahva osaaminen kesämatkailupalveluiden tuottamisessa näkyvät esimerkiksi kattavassa toiminnallisten liikuntamatkailuaktiiviteettien kirjossa, kuten pyöräily, golf, retkeily, vesilajit sekä uututena frisbeegolf. (Åland Guide 2021.)

Lisäksi vahva osaaminen matkailussa näkyy palveluiden kaavoituksessa osana saaren infrastruktuuria. Syksyllä 2021 pidetyssä toisessa haastattelussa Ahvenanmaan yrittäjien puheenjohtaja Mats Adamczakin kanssa, kertoo Adamczak saaren ravintolatoiminnan saaneen massiivista hyötyä uusien frisbeegolfratojen sijaintien ollessa muiden matkailijoille oleellisten palveluiden; kuten ravintoloiden ja hotellien välittömässä läheisyydessä. (Adamczak 2021b.)

Ahvenanmaan matkailun vahvuuksiin lukeutuvat ehdottomasti myös maantieteellisesti vaikuttavat tekijät. Sijainti lounaisessa Suomessa Itämeren rannalla luovat Ahvenanmaasta mielikuvan eksoottisena matkakohteena Suomen mitta-kaavassa. Läheisen sijaintinsa- ja kulttuurillisen historiansa puolesta Ahvenanmaalla ruotsin kieli madaltaa ruotsalaisten matkailijoiden kynnystä matkustaa saaristoon. Verrattuna muihin kotimaisiin matkakohteisiin, Ahvenanmaalla on monikielisuuden osalta selkeä etu.

Ahvenanmaan matkailuun liittyvät heikkoudet näkyvät parhaiten tilastollisesti. Heikko menestys kesämatkailun matkailijoiden määrissä verrattuna muihin Suomen matkakohteisiin, kertovat Ahvenanmaan olevan ainakin suomalaisten matkailijoiden osalta muita heikommassa roolissa matkakohdetta valittaessa. Tilastoissa huomioitavaa on kuitenkin vain kotimaisten matkailijoiden huomiointi. (Honkanen ym. 2021, 19.)

Haasteena Ahvenanmaan matkailussa verrattuna muihin suomalaisiin matkakohteisiin yleisen suosion lisäksi kulkuyhteydet. Ahvenanmaalle matkustaessa yleinen kulkuyhteys on lautta tai laiva. Laivalla tai lautalla matkustaminen koetaan tapauskohtaisesti autolla tai junalla matkustamista epämiellyttävämpänä, joka näkyy myös Google Forms -kyselyn tuloksissa.

Ahvenanmaan liikuntamatkailuun liittyy muun Suomen tapaan hurjasti potentiaalia. Näin ollen mahdollisuudet kasvuun kesä- ja liikuntamatkakohteena ovat vahvat. Frisbeegolfprojektin myötä lajin trendillä ratsastaminen luo Ahvenanmaalle loistavat edellytykset frisbeegolfkohteena erityisesti Pohjoismaissa lajin suosion jatkaen kasvuaan.

Tulevat hankkeet frisbeegolftoiminnan kehittämisessä sekä näkyvyyden tavoittelu sosiaalisessa mediassa vahvistavat Ahvenanmaan kasvavaa roolia frisbeegolfmatkakohteena. Tulevaisuuden suunnitelmat esimerkiksi ammattilaistason kilpailuiden osalta lajin parissa, luovat vahvaa pohjaa tapahtumaperäiselle liikuntamatkailulle. Kilpailutoiminnan kasvu puolestaan tukee lajin suosion kasvua myös paikallisesti Ahvenanmaalla. Yhdessä matkailun kanssa, edesauttavat nämä tekijät uusien palveluiden kehittymistä lajin ympärille. (Adamczak 2021b.)

Ahvenanmaan matkailutoimintaan liittyvistä uhista tuoreimpana esimerkkinä toimii COVID-19 pandemia. Mikäli nykyisen pandemian vaikutukset pahentuvat vielä tulevaisuudessa tai matkailu kohtaa elinkeinona vastaavan ilmiön, voi tämä olla merkittävä uhka jo valmiiksi matkailijoiden puutoksesta kärsivälle Ahvenanmaalle. Mahdollisten matkustuskieltojen uhka on erityisen suuri Ahvenanmaan osalta ruotsalaisten matkailijoiden vastaanottamisen osalta. (Adamczak 2021a.)

COVID-19 pandemian mahdollinen päätyminen luo Ahvenanmaan matkailulle myös uhan kilpailun kasvun osalta. Globaalien matkailun avautuessa ja matkustamisen eksoottisempiin ja vetovoimaisempiin kohteisiin tullessa taas mahdolliseksi, on olemassa riski, että tämä näkyy Ahvenanmaan matkailijoiden määrissä. Näin ollen ulkomailta tuleva kilpailu voi muodostaa Ahvenanmaan matkailulle suuria haasteita, ilmastonmuutoksen tuomia arvaamattomia riskejä unohtamatta.

7.2 Kesä 2021 Ahvenanmaalla

Ensimmäinen todellinen frisbeegolfkesä, eli kesä 2021 Ahvenanmaalla sujui Ahvenanmaan yrittäjien puheenjohtaja Mats Adamczakin mukaan juuri odotetusti. Kesän 2021 arvio oli, että Ahvenanmaalle frisbeegolfmatkailijoita Suomesta saadaan noin 3200 ja rekisteröityjen yöpymisten määrä liikkuisi 10 000 lähitöllä. Arvio oli, että keskiverto frisbeegolfmatkailija saapuu 3–5 hengen ryhmäkoossa ja pelaa frisbeegolfia noin yhdeksällä radalla matkansa aikana. Lopullinen toteuma kesältä 2021 oli noin 3000 matkailijaa noin 12 000 rekisteröityä yöpymistä kohden. Rahaa frisbeegolfmatkailijat käyttivät noin 85 euroa yötä kohden. (Adamczak 2021b.)

Kesä 2021 voidaankin Ahvenmaan frisbeegolfmatkailun osalta tulkita menestykseksi. Päällimmäinen tavoite oli saada suomalaiset matkailijat Ahvenanmaalle ja siinä onnistuttiin. Erääksi menestyksen mittariksi Adamczak kertoi ratojen läheisyydessä olevien palveluiden menestyksen. Adamczak kertoo tonttien olevan Ahvenanmaalaisille halpoja, ja näin ollen luonnonkauniisiin maisemiin yrityksen perustaminen on helpompaa kuin muualla Suomessa. Suunnittelu ja rakennusvaiheessa frisbeegolfradat sijoitettiin juuri tällaisissa kohteissa olevien yritysten ja palveluiden läheisyyteen. Esimerkiksi paikallisilta ravintolayrittäjiltä tulleen palautteen mukaan, frisbeegolfratatoiminta on tuonut suurta helpotusta koronapandemian tuomiin ongelmiin ravintola-alalla. (Adamczak 2021b.)

Menestyksenkäs kesä ei kuitenkaan ole hidastamassa projektin kehitystä. Kesän 2021 päätteeksi Ahvenanmaalla on yhteensä 14 valmista ja pelikuntoista frisbeegolfrataa. Projektin kehittämiseksi on suunniteltu esimerkiksi tiettyjen olemassa olevien yhdeksän väyläisten ratojen laajentamista 18 väyläisiksi radoiksi. (Adamczak 2021b.)

Olemassa olevien ratojen laajentamisen lisäksi on tarkoituksena rakentaa lisää ratoja. Näkyvyyden ja markkinoinnin osalta on tarkoituksena panostaa ammattilaispelaajien kautta saatavaan näkyvyyteen sekä yhteistyöhön muiden lajiorganisaatioiden kanssa. Myös kilpailutoiminnan lisäämien Ahvenanmaalla nähdään merkittävänä osana Ahvenanmaalaisen frisbeegolfin kehityksessä. (Adamczak 2021b.)

7.3 Kyselyn tulokset

7.3.1 Kyselyn perustiedot

Opinnäytetyön toteutuksen kannalta tärkeimmässä roolissa toimii Google Forms -kyselyn muotoon tehty kartoitus, jolla tavoiteltiin tietoa Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailijoiden matkustustottumuksista ja mieltymyksistä sekä haettiin tietoa potentiaalisilta matkailijoilta heidän tottumuksistaan ja mieltymyksistään.

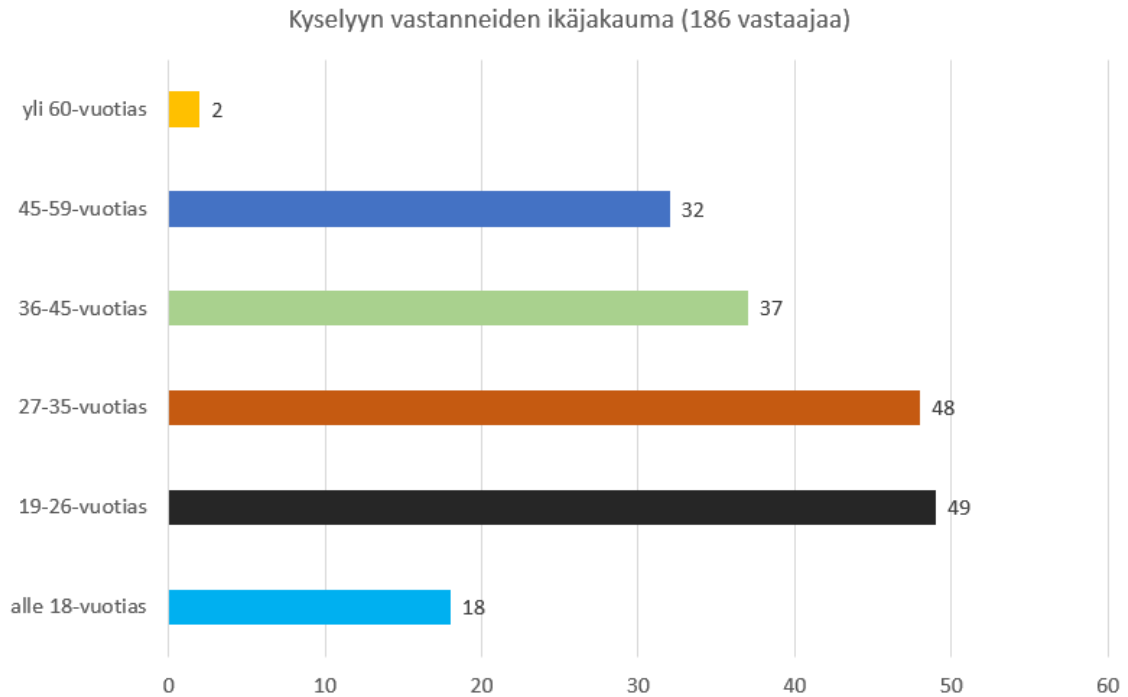
Kysely julkaistiin vastattavaksi lokakuussa syksyllä 2021 ja vastauksia otettiin vastaan kolmen viikon ajan. Vastauksia kyselyyn kertyi yhteensä 186. Kyselyn jakokanavien osalta tavoiteltiin, että kaikki vastaajat olisivat frisbeegolfin harrastajia taitotasosta riippumatta. Jakelukanavana hyödynnettiin pääasiassa Frisbeegolf Suomi Facebook ryhmää.

Kysely on jaettu kolmeen pääosioon. Osiossa 1. selvitettiin vastaajien perustiedot ja lähtökohdat jatkokysymyksille. Osion 1. perusteella vastaajat vastasivat joko osion 2. tai 3. kysymyksiin, perustuen siihen olivatko he jo Ahvenanmaan rataprojektin aikana matkustaneet saarelle harrastamaan frisbeegolfia. (Liite 1.)

7.3.2 Vastaajien lähtökohdat kyselyyn

Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma oli hyvin epätasainen. Vastanneista 167 ilmoitti olevansa mies ja yhteensä 17 olevansa nainen. 186 vastaajasta loput kaksi ilmoittivat, etteivät halua kertoa sukupuoltaan.

Kyselyyn vastanneiden ikäjakauman osalta kahden suurimman ryhmän muodostivat nuoret aikuiset, eli 19–26-vuotiaat ja 27–35-vuotiaat. Näiden kahden ikäryhmän osuus vastauksista oli yli puolet vastaajien kokonaismäärästä. Pienemmän osuuden kyselyyn vastanneista muodostivat iäkkäämmät aikuiset, eli 36–59-vuotiaat. Näin ollen jäljelle jäävä alle 18-vuotiaiden sekä yli 60-vuotiaiden osuus vastaajien kokonaismäärästä jäi lopulta muita ikäryhmiä huomattavasti pienemmäksi. (Kuvio 4.)

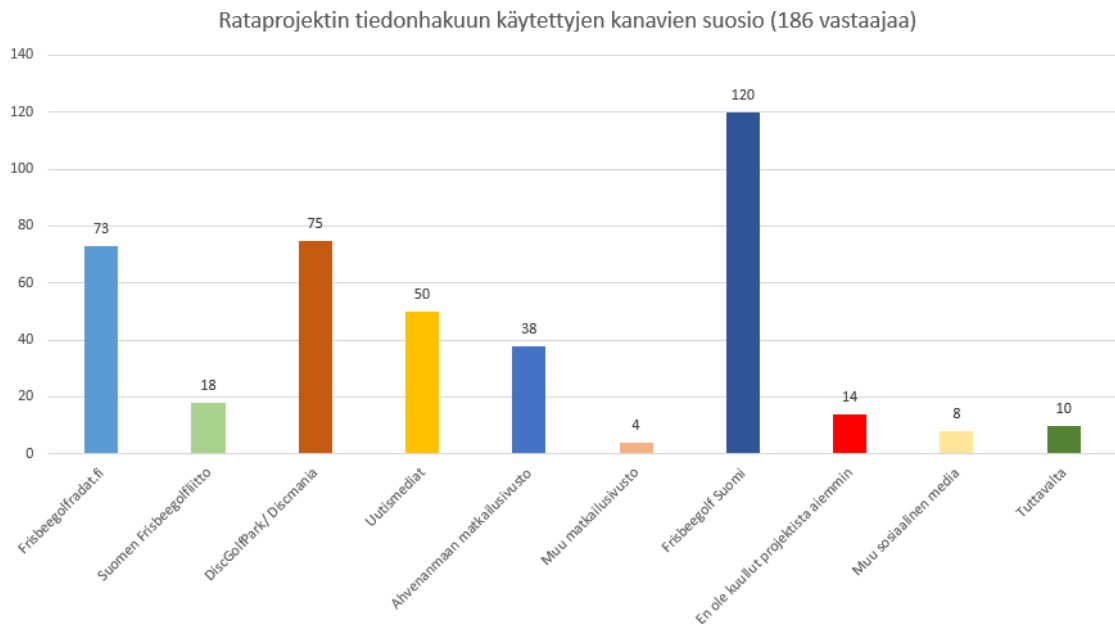
Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma.

Toimeksiantajalle olennaista on mitä kautta potentiaaliset matkailijat ovat kuulleet ratahankkeesta. Varsinaista ensikontaktia ratahankkeeseen ei kysymyksellä tiedusteltu, vaan pikemminkin mitä tiedonhakukanavia frisbeegolfin harrastajat hyödyntävät vastaavan tiedon löytämiseen. Tämän vuoksi vastaaja saattoi valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

Vastaajien keskuudessa eniten hyödynnetty tiedonhakukanava oli Frisbeegolf Suomi Facebook ryhmä yhteensä 120 vastauksella. Seuraavaksi käytetyimmäksi kanaviksi osoittautuivat DiscGolfParkin ja Discmanian sosiaalisen median kanavat sekä Frisbeegolfradat.fi -verkkosivusto. (Kuvio 5.)

Tiedonhaun kannalta merkittäviä kanavia kyselyyn vastanneiden keskuudessa olivat myös yleiset uutismediat; joilla tässä asiayhteydessä tarkoitetaan erilaisia uutissivustoja sekä lehtiä. Matkailuaiheisten sivustojen käytön osuus puolestaan vaihteli vastanneiden keskuudessa, riippuen oliko kyseessä juuri Ahvenanmaan matkailuun keskittyvä sivusto, vai yleisesti matkailuun keskittynyt sivusto. (Kuvio 5.)

Erilaisten sosiaalisten medioiden kanavien hyödyntäminen näkyi tuloksissa myös jonkin verran. Nämä vastaukset pohjautuivat pääosin ammattilaispelaajien sosiaalisen median kanavien kautta saatuun tietoon. Myös pieni osuus vastaajista ilmoitti, ettei ole ennen kyselyyn vastaamista kuullut Ahvenanmaan frisbeegolfrata projektista. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Rataprojektin tiedonhakuun käytettyjen kanavien suosio

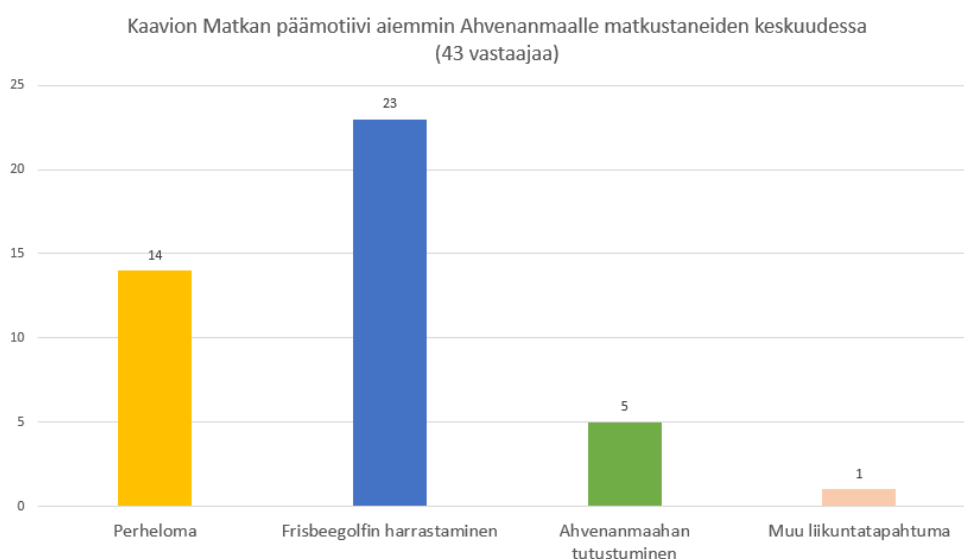
Kyselyn ensimmäisen osion lopuksi selvitettiin jakauma jo Ahvenanmaalle lajia harrastamaan matkustaneista sekä lajin harrastajista, jotka eivät vielä Ahvenanmaalle lajia harrastamaan ole matkustaneet. Kyselyyn vastanneista vain 43 oli matkustanut aiemmin Ahvenanmaalle aiemmin harrastamaan frisbeegolfia.

7.3.3 Aiemmin Ahvenanmaalle matkustaneet

Kyselyn toisen osion kysymykset on muotoiltu keräämään lisää tietoa jo aiemmin Ahvenanmaalle frisbeegolfia harrastamaan matkustaneiden matkustusmotiveista sekä tottumuksista. Toimeksiantajan näkökulmasta tärkeimpänä seikkana nähtiin matkan motiivi, matkailijatyyppejä sekä muut matkustamiseen liittyvät tottumukset. Kysymyksillä haettiin myös tietoa matkan onnistuneisuudesta ja helppoudesta. Ahvenanmaalle aiemmin matkustaneiden osuus kyselyyn vastanneista oli yhteensä 43 vastaajaa.

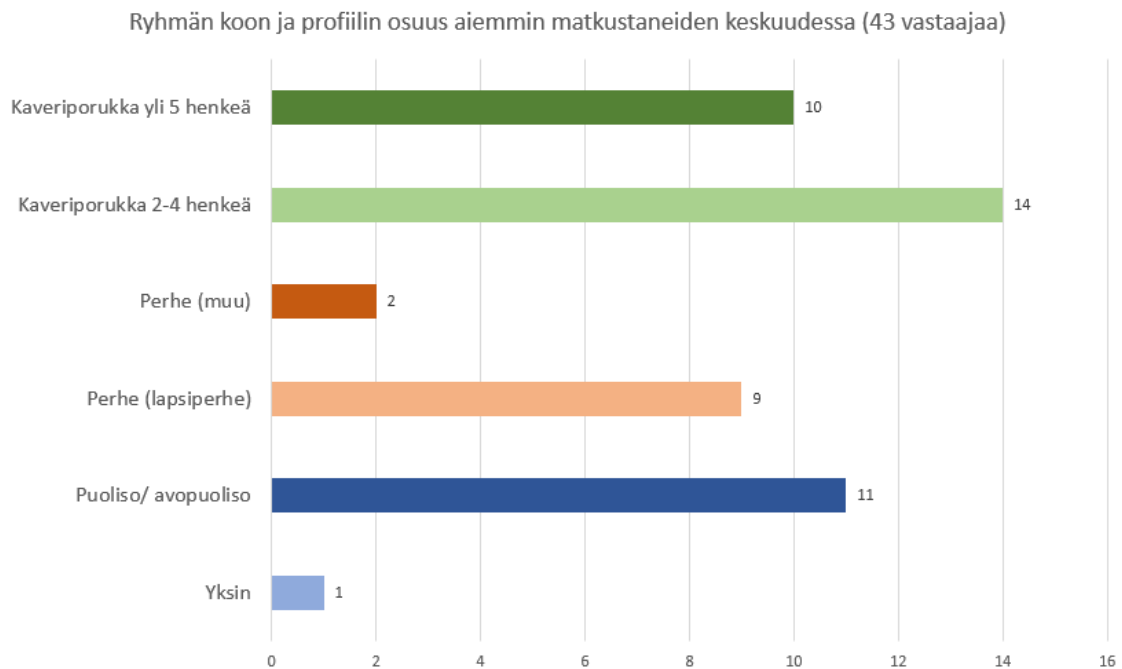
Ahvenanmaan valikoitumista lomakohteeksi valtaosa vastaajista perusteli vapaalla sanalla frisbeegolfin harrastamiseen liittyvillä toiminnoilla. Ahvenanmaan valikoituminen lomakohteeksi nähtiin myös valtaosan mielestä COVID-19 pandemian vuoksi helppona ja turvallisena. Ahvenanmaalla vetovoimaisena koettiin myös muut toiminnalliset liikuntamatkailumuodot sekä uusi ja mielenkiintoinen ympäristö.

Matkan suurimmaksi motiiviksi yli puolet osioon vastanneista ilmoitti frisbeegolfin harrastamisen. Osioon vastanneista puolestaan 14 ilmoitti matkan tärkeimmän motiivin olevan perheloma. Lisäksi tärkeinä motiiveina matkan kannalta nähtiin Ahvenanmaahan tutustuminen yleisellä tasolla sekä muu ennalta määritetty tapahtumaperäinen liikuntamatkailu. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Matkan päämotiivi aiemmin Ahvenanmaalle matkustaneiden keskuudessa.

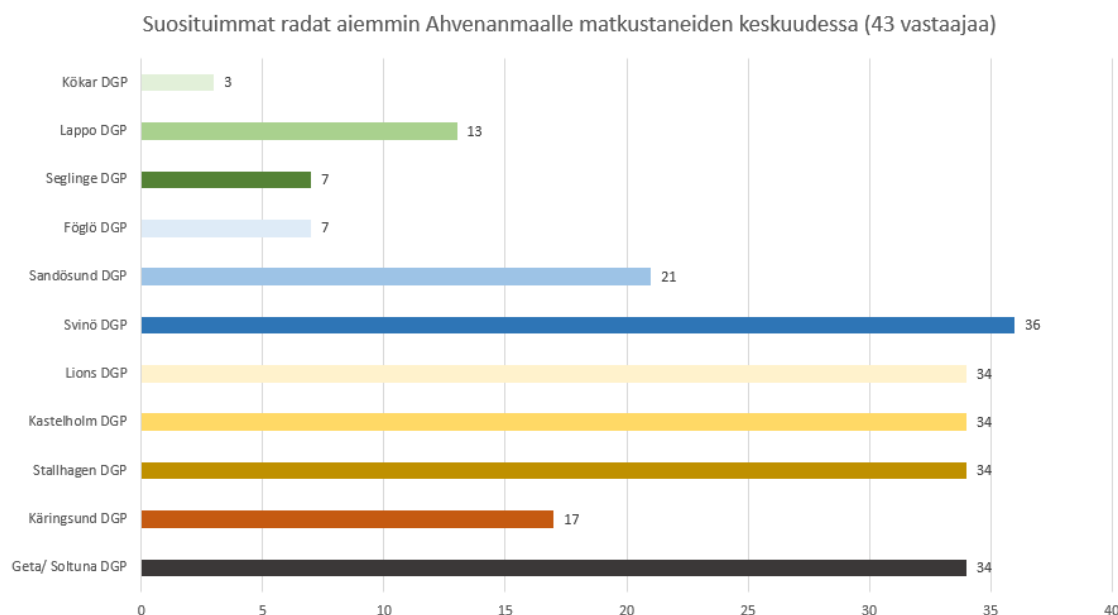
Matkailijoiden ryhmäkoot ja ryhmien koostumus myötäilee vahvasti frisbeegolfin harrastamiseen liittyviä ryhmäkokoja. Frisbeegolfia pelataan yleensä 2–4 hengen ryhmissä, joten tuloksien osalta ei ole yllättävää, että vastaajista lähes kolmasosa matkusti Ahvenanmaalle 2–4 hengen ryhmässä, joka koostuu pääasiassa ystäväpiiristä. Hieman pienempi osuus vastanneista ilmoitti matkaseurakseen yli viiden hengen ystäväpiiristä koostuvan ryhmän ja vain yksi vastaajista ilmoitti matkustaneensa yksin. Puolison tai avopuolison kanssa yhdessä matkustaneiden osuus vastanneista oli yhteensä 11 ja loput vastaajista ilmoittivat matkustaneensa Ahvenanmaalle perheensä kanssa. Perheen kanssa matkustaneiden osio lopullisesta vastanneiden määrä oli 11 josta lapsiperheiden osuus oli yhdeksän. (Kuvio 7.)

Kuvio 7. Ryhmän koon ja profiilin osuus aiemmin matkustaneiden keskuudessa.

Ahvenanmaalle jo valmistuneiden frisbeegolfratojen määrä oli kyselyn laatimishetkellä 12, jonka pohjalta kysely toteutettiin. Oletuksena on, että Ahvenanmaalle lajia harrastamaan matkustanut pelaa matkansa aikana usealla eri radalla, mikä näkyy myös ratojen suosioon liittyvän kysymyksen tuloksissa. Huomioitavaa on, että kyselyyn vastaajat vastaavat vain pientä osaa ratojen todellisesta käyttöasteesta. Kysely ei myöskään kartoita yksittäisillä radoilla pelattujen kierrosten määrää, vaan vähintäänkin yksittäistä vierailu kullakin radalla.

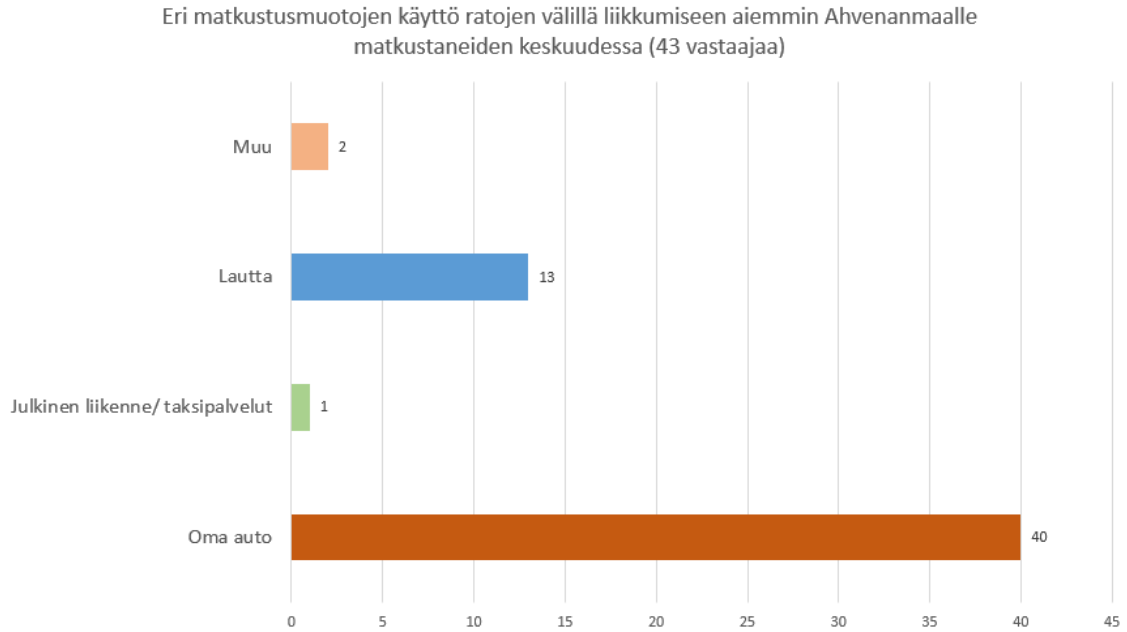
Kyselyn vastanneiden keskuudessa suurinta suosiota nauttiva rata oli Lions DGP. Vastanneiden keskuudessa lähes yhtä suuren suosion saavuttivat myös Geta ja Soltuna DGP, Stallhagen DGP ja Kastelholm DGP; muodostaen yhdessä vastaajien keskuudessa selkeästi suosituimmat radat. Kastelholm DGP:n yhtenä suosiotekijänä voidaan pitää Väinö Mäkelän vierailua radalla kesällä 2021. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Suosituimmat radat aiemmin Ahvenanmaalle matkustaneiden keskuudessa.

Ratojen välillä liikkuminen koettiin pääosin helpoksi ja vaivattomaksi. Yli puolet vastanneista koki ratojen välillä liikkumisen helpoksi tai todella helpoksi. Vertauksena vastaajista vain kolme koki ratojen välillä liikkumisen vaikeana tai todella vaikeana.

Merkittävin liikkumismuoto ratojen välillä oli oma auto. Omaa autoa ratojen välillä liikkumiseen käytti vastaajista 40. Lautan käyttö nähtiin myös merkittävän osana liikkumista, Ahvenanmaan maantieteellisen sijainnin kohdentuessa saaristoon. Näin ollen oman auton käytön ja lautalla kulkemisen yhdistäminen voi olla olennainen osa matkantekoa. Julkisen liikenteen, taksipalveluiden, pyörän tai muun kulkuvälineen käyttö jäi vastaajien keskuudessa vähäiseksi. (Kuvio 9.)

Kuvio 9. Eri matkustusmuotojen käyttö ratojen välillä liikkumiseen aiemmin Ahvenanmaalle matkustaneiden keskuudessa.

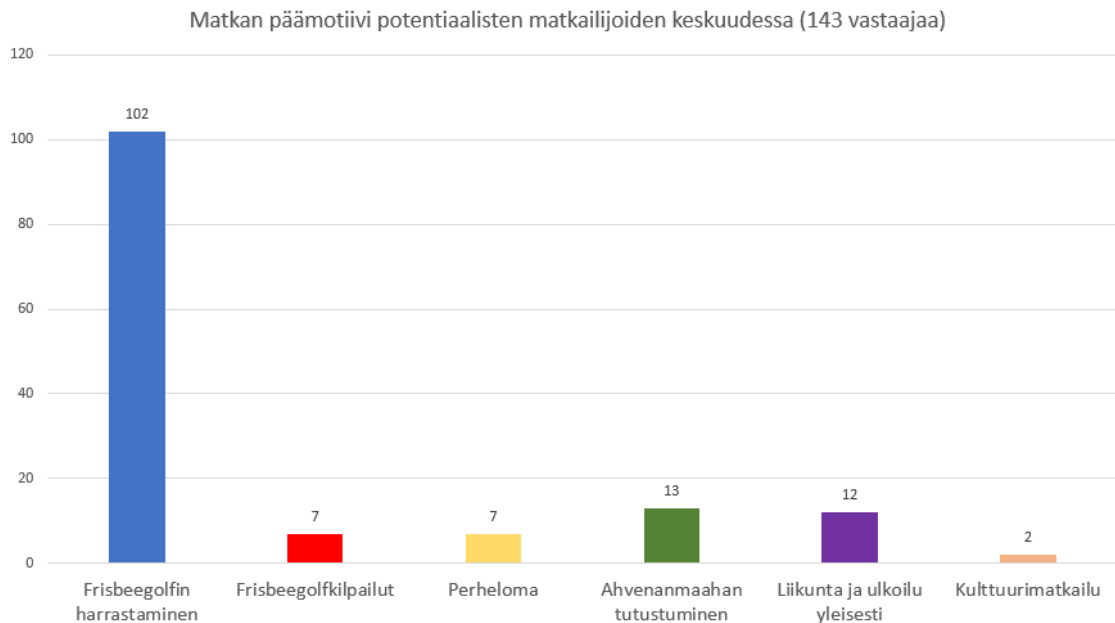
Mitä tulevaisuuden matkustussuunnitelmiin tulee, valtaosa vastaajista näkee Ahvenanmaan myös tulevaisuudessa potentiaalisena matkakohteena. Vastanneista yli puolet aikoo matkustaa Ahvenanmaalle harrastamaan frisbeegolfia myös tulevaisuudessa ainakin yhden kerran, ja lähes yhtä suuri osio mahdollisesti useamman kerran. Ainoastaan yksi osioon vastanneista ei aio matkustaa Ahvenanmaalle uudestaan frisbeegolfin harrastamisen merkeissä. Uuden matkan toteutumisen todennäköisyyttä piti valtaosa vastaajista erittäin todennäköisenä tai vähintäänkin todennäköisenä.

7.3.4 Potentiaaliset matkailijat

Kyselyn kolmannen osion kysymyksillä tavoiteltiin frisbeegolfin harrastajia, jotka eivät ole vielä matkustaneet Ahvenanmaalle harrastamaan frisbeegolfia. Kysymyksillä haettiin tietoa potentiaalisten matkailijoiden osoittamasta kiinnostuksesta, motiiveista sekä matkustus tottumuksista. Potentiaalisten matkailijoiden osuus kyselyyn vastanneista oli yhteensä 143 vastaajaa.

Ahvenanmaan mahdollista valikoitumista lomakohteeksi perusteltiin ensisijaisesti frisbeegolfin harrastamisella. Lisäksi yleisiä vastauksia olivat luonto ja ympäristö yleisesti sekä helppo saavutettavuus. Frisbeegolfin harrastamisen osalta vetovoimatekijöinä pidettiin ratojen uutuutta, laadukkuutta, helppoa siirtymistä ratojen välillä sekä kilpailutoimintaa.

Potentiaalisista matkailijoista 102 ilmoitti matkansa päämotiiviksi frisbeegolfin harrastamisen yleisesti. Tärkeiksi motiiveiksi ilmoitettiin frisbeegolfin harrastamisen lisäksi liikunnan ja urheilun harrastaminen yleisesti, Ahvenanmaahan tutustuminen, perheloma sekä frisbeegolf kilpailuihin osallistuminen tai näiden seuraaminen yleisön roolissa. Vastanneista kaksi koki myös Ahvenanmaan kulttuuri matkailun mahdollisena matkan päämotiivina. (Kuvio 10.)

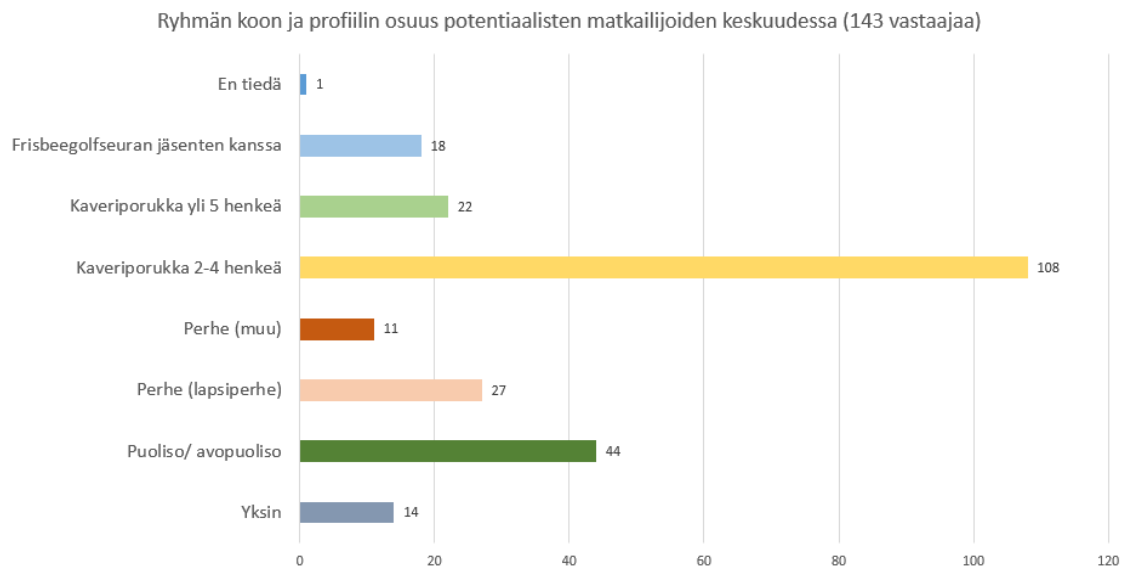

Kuvio 10. Matkan päämotiivi potentiaalisten matkailijoiden keskuudessa.

Ryhmäkooltaan jopa 108 vastaajaa arvioisi matkustavansa Ahvenanmaalle harrastamaan frisbeegolfia 2–4 henkilön ryhmässä, joka koostuu omasta ystäväpiiristä. Vaihtoehtoisesti yli 5 hengen ryhmässä valmis olisi matkustamaan vastaajista 22. (Kuvio 11.)

Kuten aiemmin Ahvenanmaalle matkustaneiden keskuudessakin, suuri osa vastaajista olisi valmis matkustamaan puolison tai avopuolison kanssa, Potentiaalisten matkailijoiden keskuudessa tämä osuus vastaa lähes kolmasosaa. Perheen kanssa matkustamisen osalta lapsiperheen kanssa valmis olisi matkustamaan 27 vastaajista ja muun perheeseen kuuluvan aikuisseuran kanssa 11. Frisbeegolfseuran jäsenten kanssa matkustaminen nähtiin potentiaalisten matkailijoiden keskuudessa myös merkittävänä vaihtoehtona, poiketen jo aiemmin matkustaneiden tottumuksiin. (Kuvio 11.)

Vastausmäärien perusteella huomioitavaa on myös vastaajien joustavuus matkaseuran suhteen. Näin ollen matkan suunnitteluvaiheessa ei ole vielä välttämättä valikoitu tiettyä matkan toteutukseen liittyvää ryhmäkokoja tai matkaseuraa.

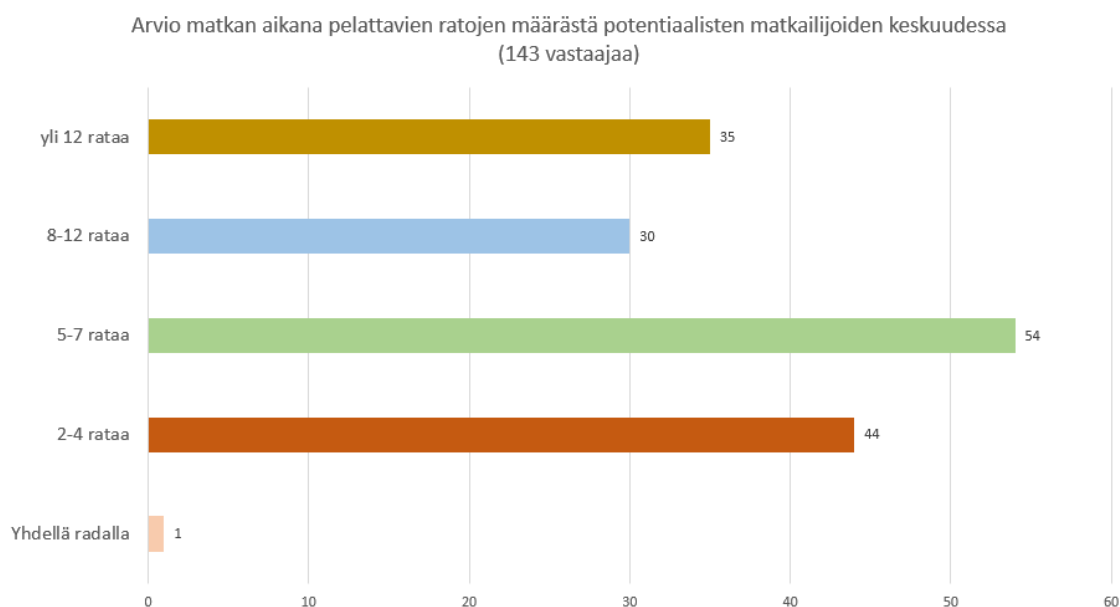

Kuvio 11. Ryhmän koon ja profiilin osuus potentiaalisten matkailijoiden keskuudessa.

Matkojen määriä arvioidessa yli puolet vastaajista haluaisi tehdä Ahvenanmaalle useamman kuin yhden matkan. Kolmasosa vastaajista ei osannut arvioida ennalta montako matkaa tulisivat Ahvenanmaalle tekemään. Näin ollen motivaatio vain yhden matkan tekemiseen Ahvenanmaalle jäi vastaajien keskuudessa pieneksi. Matkan toteutumista arvioi yli puolet vastaajista todennäköiseksi tai erittäin todennäköiseksi. Matkan toteutumista epätodennäköisenä piti noin vajaa viidesosa vastaajista.

Pelattavien frisbeegolfratojen määrissä matkan aikana, lähes puolet arvioi pelaavansa 5–7 eri radalla. Ainakin 2–4 radalla pelaavansa arvioi noin lähes kolmasosa vastaajista. Loput vastaajista kokivat tärkeäksi pelata matkan aikana 8–12 tai yli 12 rataa. Myös yksittäisillä vastauksilla perusteltiin omia pelattavien ratojen määrään liittyviä matkasuunnitelmia. Osa vastaajista ei ennalta määrittänyt pelattavien ratojen määrää, vaan aikoi pelata niin monella radalla kuin liikuminen Ahvenanmaalla tai matkan aikataulu sallii. (Kuvio 12.)

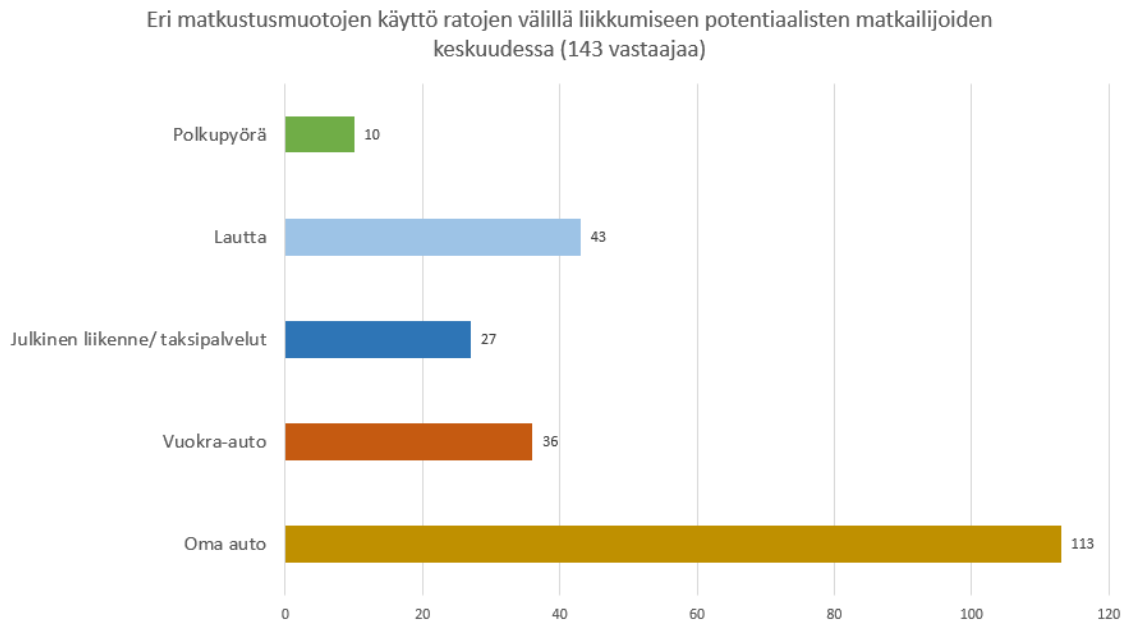
Vastauksissa huomioitavaa on vastausten päällekkäisyys, joka ilmenee vastausten määristä. Pelattavien ratojen määrä voi näin ollen vaihdella matkasuunnitelmien tai aikataulujen muuttuessa.

Kuvio 12. Arvio matkan aikana pelattavien ratojen määrästä potentiaalisten matkailijoiden keskuudessa.

Kuten aiemmin Ahvenanmaalle matkustaneiden keskuudessa, myös potentiaaliset matkailijat arvioivat tärkeimmäksi liikkumismuodoksi ratojen välille oman auton. Oman auton käyttämistä tärkeimpänä liikkumismuotona piti 113 vastaajista. Oman auton lisäksi myös vuokra-auton käyttö nähtiin mahdollisena matkustusmuotona. Lautan käyttämisen rooli matkanteossa pysyi myös verrannollisesti samankaltaisena tuloksia peilattaessa aiemmin Ahvenanmaalle matkustaneisiin. Lauttaa matkansa aikana arvioi käyttävänsä 43 vastaajista. (Kuvio 13.)

Potentiaalisten matkailijoiden keskuudessa julkinen liikenne ja taksipalvelut nähtiin myös mahdollisesti merkittävän osana matkantekoa. Lisäksi moni uskoi käyttävänsä matkalla liikkumiseen polkupyörää. (Kuvio 13.) Ratojen välillä liikkumisen helppoutta ei tulosten perusteella osattu potentiaalisten matkailijoiden keskuudessa ennalta arvioida.

Kuvio 13. Eri matkustusmuotojen käyttö ratojen välillä liikkumiseen potentiaalisten matkailijoiden keskuudessa.

7.4 Tulosten koonti

Ahvenanmaan frisbeegolfprojektin myötä, kesä 2021 oli erinomainen mittari projektin onnistuneisuudesta. Kyselyn kautta kerätyt tulokset ympäri Suomea, suoraan ydintoimijoilta saatu tieto, ja tehokas kartoitus toimintaympäristöstä luovat selkeän kuvan siitä minkälainen matkailija on valmis matkustamaan Ahvenanmaalle asti harrastamaan frisbeegolfia.

Näin ollen kohderyhmää hahmottaessa päästään perinteistä liikuntamatkailijaa syvemmälle. Tarkastellessa Hanna Vehmaksen, Weedin & Bullin teoksesta mukailtua taulukkoa liikuntamatkailijoiden tyypeistä osuvat valtaosa kyselyyn vastanneista lajin harrastajista sitoutuneempaan ja säännöllisempään ääripäähän. (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Kyselyyn vastanneiden jakautuminen liikuntamatkailun tyypeihin (Vehmas 2010, 65 mukailien Weed & Bull 2004, 77)

	Matkan päämotiivi muu kuin frisbeegolf Perheloma, kulttuurimatka, kaupunkiloma			Valtaosa kyselyyn vastanneista Matkan päämotiivina frisbeegolfin harrastaminen		
	Yksittäinen liikuntamatkailija	Satunnainen liikuntamatkailija	Ajoittainen liikuntamatkailija	Säännöllinen liikuntamatkailija	Sitoutunut liikuntamatkailija	Fanaattinen liikuntamatkailija
Tiivistelmä piirteistä	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Liikunnan merkitys matkallelähden päätöksen tekoon	Sattumanvaraista	Ei tärkeä	Voi olla vaikuttava tekijä	Tärkeä	Erittäin tärkeä	Oleellinen
Liikuntaan osallistumiseen vaikuttavat tekijät	Hauskanpito tai velvollisuus muita kohtaan	Jos sopii mukavalla tavalla tilanteeseen	Tervetullut lisä matkakokemuksen	Merkittävä osa matkakokemusta	Keskeistä osa matkakokemusta	Usein ainoa syy lähteä matkalle
Osallistumatta jättämiseen vaikuttavat tekijät	Preferoi ei-liikunnallista rentoutumista	Helposti suositeltavissa tai karttava. Liikunta ei oleellista elämäntilanteessa	Useita muitakin sitoutumisen kohteita	Taloudelliset tai ajankäytölliset rajoitteet	Vain ennalta-arvaamattomat tai merkittävät rajoitteet	Vamma, sairaus tai niiden pelko
Tyypillisen ryhmän profiili	Perheet	Perheet ja ystäväpiirit	Usein ystäväpiirit tai työhön liittyvät ryhmät	Ryhmät ja yksilölliset matkailijat	Monenlaiset samoista asioista pitävät matkailijaryhmät	Ammattilaisurheilijat
Elämäntyyli	Liikunta/urheilu merkitykseltään	Liikunta/urheilu ei oleellista. Pidetty, mutta ei priorisoitu	Liikunta/urheilu on tärkeää, muttei oleellista asia elämässä	Liikunta/urheilu on tärkeää	Liikunta/urheilu on elämää määrittävä tekijä	Liikunta/urheilu on ammatillisesti merkittävää
Liikuntaan ja urheiluun kuluttaminen	Vähäistä	Vähäistä, mutta satunnaista	Ajoittain runsasta	Huomattavaa	Erittäin runsasta ja jatkuvaa	Erittäin merkittävää. Ulkopuolista rahoitusta

Frisbeegolfin harrastaminen nähdään ensisijaisena syynä lähteä matkalle, mikä puolestaan saattaisi tyypittää osan kyselyyn vastanneista fanaattiseksi liikuntamatkailijaksi. Olennaista kuitenkin on, että lajin harrastamiseen liittyvät palvelut ja niiden laatu nähdään huomattavasti muita palveluita tärkeämpänä, mikä puolestaan tulee huomioida muiden palveluiden saavutettavuudessa. (Taulukko 3.) Kesällä 2021 koettiin palveluiden sijoittaminen lajin harrastuspaikkojen yhteyteen erittäin menestyksekkäänä (Adamczak 2021b).

Säännöllisen, sitoutuneen, ja fanaattisen liikuntamatkailijan tyypilliset ryhmän profiilit täsmäävät myös hyvin kyselyn tuloksiin. Tällöin tyypillistä ryhmää yhdistää lajin harrastaminen ja samankaltaiset tottumukset. Fanaattisen liikuntamatkailijan kastiin puolestaan voidaan jopa yhdistää ammattiurheilu, joka frisbeegolfin keskuudessa on monen nuoren harrastajan tavoite. (Taulukko 3.)

Puolestaan kyselyssä toinen suuri matkustusmotiivi oli perheloma. Perhelomista suurin osa lähtisi matkalle perheensä kanssa, johon kuuluu myös lapsia. Näin ollen frisbeegolfin harrastaminen matkalla voi olla yksi matkan aktiviteeteista, mutta sitä ei koeta matkan pääsyyksi. (Taulukko 3.) Matkustaessa lapsiperheen kanssa on tarve palveluille huomattavasti erilaisempi verrattuna sitoutuneempaan liikuntamatkailijaan. Esimerkiksi lapsien mielenkiinnon kohteet voivat vaihdella, jonka myötä muiden aktiviteettien ja palveluiden saatavuus on kriittistä.

Samaan kastiin yksittäisistä, tai satunnaisista liikuntamatkailijoista voivat osua esimerkiksi kulttuurin tai mielenkiintoisen ympäristön puolesta Ahvenanmaalle matkustaneet. Tällöin liikunnan harrastaminen voi olla osa matkaa, mutta sitä ei nähdä päätarkoituksena, tai lainkaan merkittävässä roolissa. (Taulukko 3.)

Yksittäisen tai satunnaisen liikuntamatkailun tyyppeihin profiloituvia matkailijoita voidaan peilata lukuisiin Suomen matkailun asiakassegmentteihin. Kyselyn kohdentuessa pääasiassa frisbeegolfin harrastajille, on frisbeegolfin harrastaminen todennäköisesti vähintäänkin jonkinlaisessa roolissa matkantekoa. Näin ollen valtaosa kyselyyn vastanneista voitaisiin todennäköisesti peilata Suomen matkailun asiakassegmenteistä aktiivisiin seikkailijoihin. (Kuvio 14.)

Huomioitavaa on kuitenkin että Suomen matkailun kohderyhmät on määritelty pääasiassa kansainvälisen kysynnän pohjalta, ja palvelevat tehokkaammin kansainvälistä matkailua. Tiedon hyödyntäminen voikin näin ollen olla hyödyllisempää tarkastellessa esimerkiksi ruotsalaisten matkailijoiden matkustustottumuksia.

Kuvio 14. Suomen matkailun asiakassegmentit (Business Finland 2021)

Liikuntamatkailijoiden motivaatio ja elämäntyyli ovat suoraan kytköksissä siihen, kuinka matka toteutuu. Esimerkiksi kuinka monta rataa matkailija on valmis pelaamaan päivää kohden, montako kierrosta hän pelaa milläkin radalla, millä kuluvälineellä hän on tottunut matkustamaan ratojen välillä ja onko kyseinen kuluväline välttämättä helpoin tai käytännöllisin tapa matkustaa?

Liikuntamatkailijoiden tottumukset erilaisten palveluiden käyttöön vaihtelevat suuresti ja näin ollen palveluiden muotoilu ja uusien palveluiden kehittäminen onkin Ahvenanmaalla suuri etu paikallisille toimijoille. Esimerkiksi vaikka valtaosa käyttää autoa radalta toiselle liikkumiseen, olisi moni valmis matkustamaan frisbeegolfradalle pyörällä. Tämä puolestaan tukee Ahvenanmaalla jo vahvana elävää pyöräilykulttuuria.

Palveluiden laatu ja matkanteon helppous ovat yhdessä tekijöitä, jotka tukevat Ahvenanmaan kehitystä frisbeegolfskohteena. Motivaatio matkantekoon on jo frisbeegolfin harrastajien keskuudessa olemassa, ja suunnitelmat kattavat mahdollisesti jopa useamman matkan Ahvenanmaalle. Frisbeegolfmatkailun osalta Ahvenanmaalla selkeästi suuremmassa roolissa on tällä hetkellä toiminnallinen liikuntamatkailu, mutta mielenkiintoa tapahtumaperäiseen liikuntamatkailuun selkeästi löytyy lajin harrastajien keskuudesta.

Näin ollen Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailun osalta ihanteellisen matkailijan muodostaa liikuntamatkailija, joka on valmis viettämään matkallaan useamman yön ja käyttää aktiivisesti liikunta-aktiiviteettien läheisyydessä olevia palveluita. Kyselyn tulosten pohjalta kohderyhmät jakautuvat selkeästi aktiivilomailijoihin, jotka ovat pääasiassa frisbeegolfmatkailijoita sekä muihin kotimaanmatkailijatyyppeihin kuten kaupunkilomailijoihin ja kulttuurista ja luonnosta nauttiviin lomailijoihin. (Kuvio 15.)

Kotimaanmatkailijatyyppit

Kuvio 15. Kotimaanmatkailijatyyppit (Adamsson 2021)

Frisbeegolfin painottuessa liikuntamatkailun muodoista pääasiassa aktiiviseen liikuntamatkailuun ja tapahtumaliikuntamatkailuun, tarjoaa laji useammalle eri kohderyhmälle matkailijalle itselleen sopivan tavan tuoda aktiviteetti osaksi lomasuunnitelmia. Oli matkan päämotiivina sitten aktiivisesti lajin harrastaminen, Ahvenanmaahan yleisesti tutustuminen tai kaupunkilomailu kulttuurin merkeissä; on frisbeegolf matalan kynnyksen laji, johon ensikosketuksen saaminen on helppoa matkan motiivista riippumatta.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteen ollessa kartoitus Ahvenanmaalle matkustaneiden ja potentiaalisten matkailijoiden profiloitumisesta osaksi Ahvenanmaan matkailun kohderyhmiä, on työn tavoite näin ollen saavutettu. Työn tulokseksi saatiin kattava kokonaiskuva mahdollisista Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailuun liittyvistä kohderyhmistä niin liikuntamatkailun, kuin kotimaanmatkailun valossa.

Tarkastelemalla liikuntamatkailun tyyppejä, saavutettiin laajempi käsitys yksittäisen matkailijan tarpeista ja kuinka hän profiloituu osaksi Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailua kokonaisuutena. Näin ollen kerättyä tietoa pystytään tulevaisuudessa hyödyntämään markkinoinnin kohderyhmissä tavoitteiden mukaisesti.

Työ toteutettiin ennalta määriteltäviä tehtävien toteutuksen mukaisia menetelmiä hyödyntäen. Tästä ainoana poikkeuksena SWOT-analyysin lisääminen osaksi työssä käytettäviä menetelmiä, toimintaympäristöstä laajemman kuvan saamiseksi. Tehtävien mukaisten menetelmien käyttö ja niiden toteuttaminen suunnitellusti, edesauttoivat tavoitteeseen pääsemistä tiedon asiantuntevuudesta tai luotettavuudesta tinkimättä. Luotettavan tiedon osalta merkittävässä roolissa olivat haastatteluiden pohjalta saatu tieto ja ajantasainen tilastointi sekä teoria.

Ajankäytöllisesti opinnäytetyöprojektin venyminen alkuperäisestä toteutuksesta osoittautui työn kannalta vain eduksi. Opinnäytetyön alkuperäinen suunniteltu toteutus oli määrä aloittaa jo syksyllä 2020. Koronapandemian tuomat haasteet etäopiskeluun ja ajankäyttöön aiheuttivat projektin aloitusajankohdan lykkääntymistä keväälle 2021, josta varsinainen kartoitusvaihe siirtyi vielä syksyille 2021.

Tämä osoittautui opinnäytetyöprojektin kannalta ainoastaan eduksi, sillä näin kattavaa tietoa Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailusta ei olisi voitu saavuttaa vielä kevään 2021 tai edeltävän syksyn aikana. Kartoituksen ajankohdan siirtyessä syksyille 2021, oli ensimmäinen frisbeegolfsezonki Ahvenanmaalla jo takana ja näin ollen jo Ahvenanmaalle matkustaneiden osuus kyselyyn vastanneista oli suurempi, kuin mitä se olisi todennäköisesti ollut mikäli kysely olisi teetetty aikaisempaan ajankohtana.

Opinnäytetyön kannalta yhteistyökumppaneiden rooli korostui läpi työn eri vaiheiden. Toimeksiantajan kanssa kuukausittain pidetyt palaverit projektin etenemisestä sekä haastattelut Ahvenanmaalla toimivan Mats Adamczakin kanssa, takasivat sujuvan kommunikaation koko projektin ajan. Erityisesti yhteistyö toimeksiantaja DiscGolfParkin kanssa osoittautui miellyttäväksi vuorovaikutukseksi molempien osapuolten tarpeiden ja toiveiden osalta työn toteutuksessa.

Yhteistyökumppaneiden kanssa keskustelu oli kokonaisuudessaan niin työn toteutuksen, kuin ammatillisen kokemuksen keräämisen kannalta miellyttävä kokemus. Ilman vastaavaa vuorovaikuttamista, ei työn tulos olisi varmasti yhtä onnistunut. Aktiivisen vuorovaikutuksen myötä, työn toteutuksessa pystyttiin nopeasti reagoimaan työn etenemisen tai ohjauksen kautta ilmenneisiin puutteisiin, työn tavoitteen edellyttämällä tavalla.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyö oli oppijana opettavainen kokemus. Opinnäytetyön toteutus tarjosi mahdollisuuden irtaantua työelämän käytännönläheisyydestä pitkällä aikavälillä, mielenkiintoiseen aiheeseen ja toimialaan tarkemmin tutustumalla. Liikuntamatkailusta ja matkailusta yleisesti laajemman tiedon kartuttaminen osoittautui lajituntemuksen lisäksi ennalta odotettua suuremmaksi, mikä puolestaan osoittautui oppijan näkökulmasta vain eduksi.

Kirjoitusprosessin aikana vallinnut koronapandemia toi varmasti toteutukseen omat haasteensa, mutta kokonaisuutena opinnäytetyö oli miellyttävä ja opettavainen kokemus. Itsensä kehittäminen oppijana ja ammattitaidon kerryttäminen liikuntamatkailussa, loivat toimeksiantajan tarpeisiin vastaamisen kanssa summan, minkä myötä tulokseksi saatiin onnistunut opinnäytetyökokonaisuus.

LÄHTEET

Adamczak, M. 2021a. Ahvenanmaan yrittäjien puheenjohtajan haastattelu 31.5.2021.

Adamczak, M. 2021b. Ahvenanmaan yrittäjien puheenjohtajan haastattelu 18.10.2021.

Adamsson, K. 2021. Kotimaanmatkailun nykytilaa, potentiaalia, kohderyhmät ja kehittämistoimet. Tiivistys TEMin kotimaan matkailun tutkimuksesta 2021. <http://www.hungryforfinland.fi/sites/hungryforfinland.fi/files/Kotimaanmatkailun-nykytila.pdf>

Business Finland 2021. Kohderyhmät lyhyesti. Matkailun asiakassegmentit. Viitattu 18.11.2021 <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/markkinointi/kohderyhmat-uusi>

Delby-Neirotti, L. 2003. An introduction to sport and adventure tourism. Binghamton: Haworth hospitality press.

DiscGolfPark 2021a. Tietoa meistä. Viitattu 17.11.2021 <https://www.discgolfpark.com/fi/discgolfpark/tietoja/>

DiscGolfPark 2021b. Mijas DiscGolfPark. Viitattu 15.10.2021 <https://www.discgolfpark.com/fi/course/mijas-discgolfpark/>.

Disc Golf European Open 2021. European Open. Viitattu 15.10.2021 <https://www.opendiscgolf.com/>.

DiscGolfPark Mijas 2020. DiscGolfPark Mijas - Facebook sivusto. Viitattu 15.10.2021 <https://www.facebook.com/DiscGolfParkMijas/>.

Eurostat 2017. How much do Europeans exercise? Viitattu 10.10.2021 <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20170302-1>.

Findikaattori 2018. Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomia 21 prosenttia. Indikaattori THL:n tutkimuksen pohjalta. Viitattu 10.10.2021 <https://findikaattori.fi/fi/63>.

Frisbeegolfliitto 2021. Suomen Frisbeegolfliitto. Viitattu 19.7.2021 <https://frisbeegolfliitto.fi/>.

Frisbeegolfradat.fi 2020. Maailman suurin frisbeegolfratahanke käynnistyy Ahvenanmaalla. Uutinen 12.5.2020. <https://frisbeegolfradat.fi/2020/05/12/maailman-suurin-frisbeegolfratahanke-kaynnistyy-ahvenanmaalla/>.

Gibson, H. 2001. Sport tourism at a crossroads? Considerations for the future. Eastbourne: Leisure Studies Association.

Gibson, H. 2006. Sport Tourism: Concept and theories. Lontoo: Routledge

Heikkala, J. 2001. Järjestön strategia. Tampere. Tampere University Press.

Hinch, T. & Higham, J. 2004. Sport tourism development. Aspect of tourism 13. Channel view publications.

Honkanen, A. Sammalkangas, J. & Satokangas, P. 2021. Työ- ja elinkeinoministeriön raportti: Kotimaanmatkailun nykytila ja potentiaali – selvityskohderyhmistä ja kehittämistoimista.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162882/TEM_2021_14.pdf?sequence=1&isAllowed=y

HUMAK 2021. Humak University of Applied Sciences – Opinnäytetyöopas YAMK. Viitattu 19.7.2021
<https://humak.libguides.com/c.php?g=688355&p=4925417>.

Kantomaa, M. 2020. Valtion liikuntaneuvosto. Koronapandemian vaikutukset väestön liikuntaan. <https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2020/10/Koronapandemian-vaikutukset-vaeston-liikuntaan-VLN-julkaisu-2020-2.pdf>

Kostin, V. 2021. DiscGolfPark Mijas perustajan haastattelu 15.10.2021.

Laitinen, J. 2017. Frisbeegolfin liiketoimintapotentiaali Keski-Suomessa. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134255/JAMKJULKAISUJA2372017_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Matkailun edistämiskeskus 2005. Hyvinvointi ja wellness -matkailun peruskartointus. Helsinki.

Mäkelä, V. 2021. AHVENANMAA FRISBEEGOLF / Onko Kastelholmin rata oikeasti hyvä? YouTube-video 12.7.2021.
<https://www.youtube.com/watch?v=1qxWE26b02w>

Mäkinen, J. 2018. Aikuisväestön liikunnan harrastaminen, vapaaehtoistyö ja osallistuminen 2018.
https://www.urheilututkimukset.fi/media/urtu/julkaisut/2019_jar_aikuisvest_sel71_85829.pdf

Paju, S. 2021. Frisbeegolfsaari – Ahvenanmaa. YouTube-video 13.5.2021.
<https://www.youtube.com/watch?v=wleV17ndjdY>

PDGA 2021. Professional Disc Golf Association. Viitattu 11.8.2021
<https://www.pdga.com/>.

Ritchie, B. & Adair, D. 2004. Sport tourism. Clevedon: Channel view publications.

Rubin, A. 2021. Trendianalyysi tulevaisuudentutkimuksen menetelmänä. Turun yliopisto. Viitattu 10.10.2021
<https://tulevaisuus.fi/menetelmat/toimintaympariston-muutosten-tarkastelu/trendianalyysi-tulevaisuudentutkimuksen-menetelmana/>

Sandel, M. 2021. YLE uutisartikkeli 23.4.2021: Ahvenanmaa haluaa lisää matkailijoita Manner-Suomesta – Korona vei saarelta Ruotsalaisturistit viime vuonna. <https://yle.fi/uutiset/3-11892547>

Seppänen-Järvelä, R. Åkerblad, L. & Haapakoski, K. 2019. Monimenetelmällisen tutkimuksen integroivat strategiat. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/138276/YP1903_Seppanen-Jarvelaym.pdf?sequence=2

Spin18 2021. Spin18 Oy. Viitattu 19.7.2021 <https://www.spin18.com/>.

Standeven, J. & Knop, P. 1999. Sport Tourism. Champaign: Human Kinetics cop.

Tietoarkisto 2021a. Kvantitatiivinen käsikirja - Kyselylomakkeen laatiminen. Viitattu 17.11.2021 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/kyselylomake/laatiminen/>

Työ- ja elinkeinoministeriö 2019. Yhdessä enemmän – Kestävää kasvua ja uudistumista Suomen matkailuun. Suomen matkailustrategia 2019-2028 ja toimenpiteet 2019-2023. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161906/TEM_2019_60.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Vehmas, H. 2001. Liikettä matkalla. Liikuntamatkailun ja -matkailijan profiilia kartoittamassa. Helsinki: Liikuntatieteellinen seura.

Vehmas, H. 2010. Liikuntamatkalla Suomessa – Vapaa-ajan valintoja jälkimodernissa yhteiskunnassa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Visit Finland 2021. Outdoors and Sports. Viitattu 15.10.2021 <https://www.visitfinland.com/outdoors/>.

Visit Åland 2021. Tietoa Ahvenanmaasta. Viitattu 24.9.2021 <https://www.visitaland.com/fi/hyva-tietaa/>.

Weed, M. & Bull, C. 2004. Sports tourism. Participants, policy and providers. Burlington: Elsevier Butterworth-Heinemann

Åland Guide 2021. Opas Ahvenanmaan matkailuun. Viitattu 24.9.2021 https://issuu.com/straxkommunikation/docs/alandguide_2021_fin

LIITTEET

Liite 1. – Kartoitukset Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailun kohderyhmistä

Kartoitukset Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailun kohderyhmistä

Tämä kartoitukset on tehty osana DiscGolfParkin toimeksiannon mukaista opinnäytetyötä Ahvenanmaan frisbeegolfmatkailuun liittyvistä kohderyhmistä sekä asiakasprofiileista. Projektin keskiössä toimii vuonna 2020 aloitettu Ahvenanmaa - Frisbeegolfsaari -projekti. Lisätietoa ratahankkeesta löydät alla olevista linkeistä.

<https://www.visitaland.com/fi/nae-koe/frisbeegolf/>

<https://frisbeegolfradat.fi/2020/05/12/maailman-suurin-frisbeegolfratahanke-kaynnistyy-ahvenanmaalla/>

<https://frisbeegolfradat.fi/2020/07/23/ahvenanmaan-frisbeegolfradat-avataan-25-7/>

Kartoituksen tarkoituksena on luoda kokonaiskuva, kuinka Ahvenanmaalle frisbeegolfia harrastamaan matkustavat profiloituvat osaksi alueen matkailun asiakasryhmiä. Kartoituksen tavoitteena on saada kattava kokonaiskuva matkailijoiden tarpeista, matkustustottumuksista sekä toiveista. Tuloksia hyödynnetään Ahvenanmaan alueellisen matkailun kehittämisessä sekä DiscGolfParkin tulevissa projekteissa ja markkinoinnissa.

Kyselyyn vastaaminen vie noin 3–5 minuuttia ja suoritetaan anonyyminä.

Kiitos ajastasi! Luethan kysymykset huolellisesti lävitse.

1. Mitä sukupuolta edustat?

- Mies
- Nainen
- Muun sukupuolinen
- En halua vastata

2. Mitä ikäjakautta edustat?

- Alle 18-vuotias
- 19–26-vuotias
- 27–35-vuotias
- 36–45-vuotias
- 45–59-vuotias
- yli 60-vuotias

3. Mitä kautta olet kuullut Ahvenanmaan frisbeegolf -hankkeesta? Voit valita useamman vastausvaihtoehdon.
- Frisbeegolfradat.fi -verkkosivuilta
  - Suomen frisbeegolfliiton -verkkosivuilta
  - DiscGolfParkin tai Discmanian somekanavista
  - Yleisistä uutismedioista (iltalehdet, sanomalehdet, verkkolehdet ym.)
  - Ahvenanmaan matkailusta kertovalta sivustolta
  - Muulta matkailusivustolta
  - Frisbeegolf Suomi Facebook ryhmästä
  - En ole kuullut Ahvenanmaan frisbeegolf -hankkeesta aiemmin
  - Muu vaihtoehto
4. Oletko jo matkustanut Ahvenanmaalle pelaamaan frisbeegolfia?
- Kyllä
  - Ei

Kohta 2. Olen matkustanut Ahvenanmaalle aiemmin.

Tämän osion alla olevat kysymykset on laadittu aiemmin Ahvenanmaalle frisbeegolfia harrastamaan matkustaneille.

5. Kerro lyhyesti mikä sai sinut valitsemaan juuri Ahvenanmaan lomakohteeksi?
6. Mikä oli matkan suurin motiivi?
- Frisbeegolfin harrastaminen
  - Frisbeegolfkilpailut
  - Perheloma
  - Ahvenanmaahan tutustuminen
  - Liikunnan tai urheilun harrastaminen yleisesti (esim. retkeily, pyöräily, golf ym.)
  - Kulttuurimatkailu
  - Muu vaihtoehto

7. Minkälaisessa seurassa matkustit?

- Matkustin yksin
- Puolison/ avopuolison kanssa
- Perheen kanssa (lapsiperhe)
- Perheen kanssa (sukulaisten ja/tai muun perhepiiriin kuuluvan aikuisseuran kanssa)
- Kaveriporukalla (2–4 henkilö)
- Kaveriporukalla (yli 5 henkilöä)
- Frisbeegolfseuran jäsenten kanssa
- Muu vaihtoehto

8. Mitä ratoja pelasit matkan aikana?

- Geta/ Soltuna DGP
- Käringsund DGP
- Stallhagen DGP
- Kastelholm DGP
- Lions DGP
- Svinö DGP
- Sandösund DGP
- Föglö DGP
- Seglinge DGP
- Lappo DGP
- Kökar DGP

9. Jos vastasit edelliseen kysymykseen useamman kuin yhden (1), kuinka helppona koit ratojen välillä matkustamisen? (Asteikolla 1–5)

- Todella helppoa 1, 2, 3, 4, 5 Todella vaikeaa

10. Jos vastasit kysymykseen 8. useamman kuin yhden (1), mitä matkustusmuotoa käytit ratojen välillä liikkumiseen?

- Oma auto
- Vuokra-auto
- Julkinen liikenne tai taksipalvelu
- Lautta
- Muu vaihtoehto

11. Aiotko matkustaa Ahvenanmaalle frisbeegolfaamaan myös tulevaisuudessa?

- Ainakin kerran
- Mahdollisesti useamman kerran
- En aio matkustaa uudelleen

12. Kuinka todennäköisesti aiot matkustaa Ahvenanmaalle harrastamaan frisbeegolfia tulevaisuudessa? (Asteikolla 1–5) Päätä kysely.

- Erittäin todennäköisesti 1, 2, 3, 4, 5 En kovin todennäköisesti

Kohta 3. En ole matkustanut Ahvenanmaalle aiemmin.

Tämän osion alla olevat kysymykset on laadittu henkilöille, jotka eivät ole aiemmin matkustaneet Ahvenanmaalle frisbeegolfaamaan.

13. Kerro lyhyesti mikä saisi sinut valitsemaan juuri Ahvenanmaan lomakohteeksi?

14. Mikäli matkustaisit Ahvenanmaalle, mikä olisi matkan suurin motiivi?

- Frisbeegolfin harrastaminen
- Frisbeegolfkilpailut
- Perheloma
- Ahvenanmaahan tutustuminen
- Liikunnan tai urheilun harrastaminen yleisesti (esim. retkeily, pyöräily, golf ym.)
- Kulttuurimatkailu
- Muu vaihtoehto

15. Minkälaisessa seurassa matkustaisit?

- Yksin
- Puolison/ avopuolison kanssa
- Perheen kanssa (lapsiperhe)
- Perheen kanssa (sukulaisten ja/tai muun perhepiiriin kuuluvan aikuisseuran kanssa)
- Kaveriporukalla (2–4 henkilö)
- Kaveriporukalla (yli 5 henkilöä)
- Frisbeegolfseuran jäsenten kanssa
- Muu vaihtoehto

16. Kuinka useasti haluaisit matkustaa Ahvenanmaalle?

- Vain kerran
- Useammin kuin kerran
- En halua matkustaa Ahvenanmaalle
- En osaa sanoa

17. Kuinka todennäköisesti aiot matkustaa Ahvenanmaalle harrastamaan frisbeegolfia tulevaisuudessa? (Asteikolla 1–5)

- Erittäin todennäköisesti 1, 2, 3, 4, 5 En kovin todennäköisesti

18. Mikäli aiot matkustaa Ahvenanmaalle harrastamaan frisbeegolfia, kuinka monta rataa haluaisit käydä pelaamassa?

- Yhdellä radalla (Vastaa kenttään ”muu” millä radalla)
- 2–4 rataa
- 5–7 rataa
- 8–12 rataa
- Yli 12 rataa (ratojen määrä kasvaa projektin edetessä)
- Muu vaihtoehto

19. Mitä keinoja käyttäisit liikkumiseen Ahvenanmaalla?

- Oma auto
- Vuokra-auto
- Julkinen liikenne tai taksipalvelut
- Lautta
- Muu vaihtoehto

20. Kuinka helppoa oletat ratojen välillä liikkumisen Ahvenanmaalla olevan? (Asteikolla 1–5) Päätä kysely.

- Todella helppoa 1, 2, 3, 4, 5 Todella vaikeaa